

سازمان حفاظت محیط زیست

ضوابط خود اظهاری در پایش آلودگی محیط زیست
و
شیوه نامه های آزمایشگاه های معتمد

تهیه و تدوین :

معاونت محیط زیست انسانی
دفتر پایش فراگیر محیط زیست

تیر ۱۳۹۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	مقدمه.....
بخش اول: تعاریف و مفاهیم	
۸	تعاریف و مفاهیم.....
۱۰	بخش دوم: خود اظهاری در پایش آلودگی ها و تخریب محیط زیست
۱۱	۱-۱- اهداف.....
۱۱	۱-۲- تاریخچه.....
۱۲	۱-۳- مستندات قانونی.....
۱۲	۱-۴- گردش کار و فرایند خود اظهاری در پایش آلودگی.....
۱۴	۱-۵- چارچوب ضوابط خوداظهاری واحدها در پایش آلودگی.....
۱۴	۱-۶- پارامترهای مشمول خوداظهاری در پایش آلودگی.....
۱۵	۱-۷- واحدهای مشمول نصب و راه اندازی سیستم های پایش لحظه ای و روی خط (Online) آلودگی.....
۱۵	۱-۸- دستورالعمل های فنی و استانداردها جهت اندازه گیری آلاینده های محیط زیست.....
۱۵	۱-۹- خوداظهاری در پایش آلودگی در مورد طرح ها و واحدهای مشمول ارزیابی زیست محیطی.....
۱۵	۱-۱۰- دستورالعمل خوداظهاری در تخریب محیط.....
۱۵	۱-۱۱- موارد تفویض اختیار به ادارات کل حفاظت محیط زیست استانها.....
۱۷	بخش سوم: شیوه نامه های آزمایشگاه های معتمد
۱۸	۲-۱- شیوه نامه داخلی کمیته آزمایشگاه های معتمد.....
۲۱	۲-۲- شیوه نامه شرایط عمومی صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه آزمایشگاه های معتمد.....
۲۸	۲-۳- شیوه نامه تعیین پایه آزمایشگاه های معتمد.....
۳۴	۲-۴- رویه کنترل آزمایشگاه های معتمد.....
۳۶	۲-۵- شیوه نامه انضباطی آزمایشگاه های معتمد و نحوه رسیدگی به تخلفات.....
۴۱	۲-۶- شیوه نامه تشویقات آزمایشگاه های معتمد.....
۴۳	۲-۷- شیوه نامه نحوه انتخاب آزمایشگاه های معتمد برتر و برگزیده.....
۴۷	۲-۸- تعرفه پیشنهادی پایش آلودگی محیط زیست.....
۵۲	۲-۹- دستورالعمل ها، روش ها و تجهیزات پیشنهادی به منظور اندازه گیری آلاینده های زیست محیطی.....
۶۴	۲-۱۰- شیوه نامه نصب و راه اندازی سیستم های پایش لحظه ای بر روی منابع آلاینده محیط زیست.....

- ۱۱-۲- شیوه نامه تعیین پارامترهای مشمول خوداظهاری در پایش آلودگی..... ۷۹
- ۱۲-۲- دستورالعمل خوداظهاری در پایش و صحه گذاری بی خطر سازی پسماندهای پزشکی..... ۱۰۴

بخش سوم : فرم ها و نمودارها

الف : فرم ها

- ۱- فرم درخواست دریافت گواهینامه آزمایشگاه معتمد..... ۱۱۷
- ۲- فرم ارزیابی آزمایشگاه معتمد..... ۱۱۸
- ۳- فرم مشخصات پرسنلی..... ۱۱۹
- ۴- فرم های پارامترهای مورد درخواست در گروه های تخصصی..... ۱۲۰
- ۵- فرم گواهینامه آزمایشگاه های معتمد..... ۱۲۴
- ۶- فرم های اعلام نتایج آزمایشگاه معتمد..... ۱۲۵
- ۷- فرم های عملکرد یکساله آزمایشگاه معتمد..... ۱۲۸
- ۸- فرم تعیین پایه آزمایشگاه های معتمد..... ۱۳۶
- ۹- فرم انتخاب آزمایشگاه های معتمد برتر و برگزیده..... ۱۳۷
- ۱۰- فرم نظارت بر عملکرد آزمایشگاه معتمد در محل اندازه گیری..... ۱۳۸
- ۱۱- فرم بازدید از مکان آزمایشگاه معتمد جهت نظارت..... ۱۳۹
- ۱۲- فرم گزارش خوداظهاری و پایش بی خطر سازی پسماندهای پزشکی..... ۱۴۰
- ۱۳- فرم صورتجلسه انجام پایش خوداظهاری..... ۱۴۱

ب : نمودارها

- ۱- گردش کار خود اظهاری در پایش آلودگی..... ۱۴۲
- ۲- گردش کار صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه آزمایشگاه معتمد..... ۱۴۳

- پیوست..... ۱۴۴

مقدمه:

پایش محیط زیست و شناسایی و اندازه گیری آلودگی های محیطی مبنای تصمیم گیری در مدیریت زیست محیطی است. قضاوت صحیح و برنامه ریزی اصولی جهت رفع مشکلات زیست محیطی بدون اتکاء بر اندازه گیری های مطمئن با کمک سیستم های نوین و توانمندی در پایش ممکن نیست. در سند چشم انداز ایران ۱۴۰۴ بر خورداری از سلامت فرد، جامعه و محیط و بهره مندی از محیط زیست سالم از جمله اصول مهم این سند می باشد که پایش آلودگی های محیط زیست از ابزارهای مهم صحت و سقم آن محسوب می گردد. در عین حال " مدیریت "، " پایش " و " کنترل آلاینده های زیست محیطی " از راهبردهای کلان زیست محیطی است، بر این اساس تقویت برون سپاری و خصوصی سازی، واگذاری امور تصدی گری و جلب هر چه بیشتر مشارکت بخش خصوصی در زمینه انجام پایش و خوداظهاری منابع بالقوه در ایجاد آلودگی و در عین حال تقویت وظایف حاکمیتی و نظارتی در زمینه پایش آلودگی و تقویت توانمندی در پایش آلودگی در سازمان مرکزی و ادارات کل استانی بعنوان آزمایشگاه های مرجع و سر ممیز از جمله سیاست های کلان سازمان حفاظت محیط زیست می باشد.

در بند ب ماده ۱۹۲ قانون برنامه پنجم توسعه تاکید ویژه ای بر خوداظهاری در پایش آلودگی و نصب و راه اندازی سامانه پایش لحظه ای و بر خط (Online) در منابع آلودگی شده است. لذا با استفاده از اندوخته ها و تجارب کسب شده از اجرای طرح خوداظهاری در پایش آلودگی در برنامه چهارم توسعه و ابتدای برنامه پنجم (سال ۹۰ و سال ۹۱)، " ضوابط خواظهاری در پایش آلودگی های محیط زیست و شیوه نامه های آزمایشگاه های معتمد " موضوع بخش نامه شماره ۹۰/۸۶۷۰ مورخ ۱۳۹۰/۲/۲۸ ابلاغی از سوی ریاست محترم سازمان حفاظت محیط زیست جناب آقای مهندس محمدی زاده، تجدیدنظر و اصلاحات لازم انجام و در عین حال دستورالعمل جدیدی تحت عنوان "دستورالعمل خود اظهاری در پایش و صحه گذاری بی خطر سازی پسماندهای پزشکی" تدوین شده است.

در تجدید نظر و تهیه ضوابط خوداظهاری در پایش آلودگی و شیوه نامه های آزمایشگاه های معتمد علاوه بر مسئولین و کارشناسان بخش های تخصصی دفتر پایش فراگیر محیط زیست (مطابق لیست پیوست) ، مدیران کل و کارشناسان محترم ادارات و دفاتر نیز به شرح ذیل دخیل بوده اند :

۱- دفاتر ستادی حوزه معاونت محیط زیست انسانی .

۲- ادارات کل حفاظت محیط زیست استان ها .

۳- انجمن صنفی آزمایشگاه های معتمد .

۴- دفتر بررسی آلودگی های دریایی از حوزه معاونت محیط زیست دریایی، دفتر تنوع زیستی و ذخایر ژنتیکی از حوزه معاونت محیط زیست طبیعی و دفاتر حقوقی و آموزش.

۵- دفتر HSE وزارت، صنعت، معدن و تجارت

به منظور بررسی و تدوین ضوابط فوق الذکر مجموعاً تعداد ۱۲ جلسه کارگروه کارشناسی تشکیل و نهایتاً در جلسه کمیته آزمایشگاه های معتمد به تصویب رسیده است .

در نهایت بر خود واجب می دانم از زحمات و همکاری تنگاتنگ و صمیمانه کلیه مسئولین و کارشناسان دفتر پایش فراگیر آلودگی محیط زیست، مدیران کل و معاونین و کارشناسان محترم ادارات کل، دفاتر و بخش های مختلف فوق الذکر و همینطور رئیس محترم هیئت مدیره و نمایندگان محترم انجمن صنفی آزمایشگاه های معتمد کشور و سایر عزیزان تشکر و قدردانی نموده و از صاحب نظران محترم درخواست می گردد از نظرات ارزشمند خود جهت پربارتر نمودن شیوه نامه های یاد شده و رفع معایب و نواقص آن ، بنده و همکاران سازمانی را بی بهره نگذارند تا انشاء... به یاری خداوند متعال ویرایش های بعدی ضوابط و شیوه نامه های آزمایشگاه های معتمد کامل تر و بی نقص ارائه گردد.

مهر داد کتال محسنی

مدیر کل دفتر پایش فراگیر آلودگی محیط زیست

بخش اول

تعاریف و مفاهیم

تعاریف و مفاهیم

- آزمایشگاه معتمد: آزمایشگاهی است که در بخش های دولتی، غیر دولتی و خصوصی کشور وجود دارد و توانایی آن جهت سنجش یک یا چند پارامتر زیست محیطی بر اساس ضوابط و مقررات جاری، مورد تایید سازمان قرار گیرد.
- سازمان: سازمان حفاظت محیط زیست کشور که مرجع تائید فعالیت آزمایشگاه معتمد می باشد.
- متقاضی (اخذ گواهینامه آزمایشگاه معتمد): هر شخص حقوقی که درخواست اخذ صلاحیت انجام پایش یک یا چند پارامتر زیست محیطی را مطابق با شرایط احراز گواهینامه دارد.
- درخواست کننده (واحد): مسئولین (حقوقی و حقیقی) کلیه واحدهای تولیدی، خدماتی، عمرانی، زیربنایی و ..... که مشمول اجرای طرح خوداظهاری در پایش آلودگی محیط زیست بر اساس ضوابط و مقررات جاری می شوند.
- اداره کل: اداره کل حفاظت محیط زیست استان
- دفتر پایش: دفتر پایش فراگیر آلودگی محیط زیست
- خود اظهاری: خود اظهاری از سوی منابع بالقوه آلاینده در پایش آلودگی ها
- پارامترهای مشمول طرح خود اظهاری: پارامترهایی مشمول اجرای طرح خوداظهاری می شوند که جزء استانداردهای اعلامی سازمان باشند.
- کارشناس ذیصلاح: کارشناسی که از سوی آزمایشگاه معتمد به دفتر پایش معرفی گردیده است و سوابق آموزشی، کاری، مدرک تحصیلی و سایر شاخص های تعریف شده و مصوب در شیوه نامه را دارا می باشد
- فضای آزمایشگاهی: مساحتی از ساختمان است که دارای شرایط خاص می باشد و با توجه به نوع فعالیت، توسط متقاضی تهیه می گردد.
- تجهیزات آزمایشگاهی: کلیه دستگاه ها، لوازم و اقلام آزمایشگاهی مورد نیاز جهت سنجش پارامترهای محیط زیست است که با توجه به درخواست و شرح خدمات توسط متقاضی فراهم می گردد.
- گروه های تخصصی: بخش های مختلف آزمایشگاه که در زمینه نمونه برداری، آماده سازی و سنجش پارامترهای زیست محیطی در ۳ گروه تخصصی فیزیکو شیمیایی، بیولوژی و بیوتکنولوژی، هوا و صدا فعالیت دارند.
- پایه: عددی است که توان آزمایشگاه معتمد را در هر گروه تخصصی تعیین می کند. پایه "یک" نشانگر بالاترین توان فنی در هر گروه تخصصی است.
- کار گروه: کار گروه کارشناسی آزمایشگاه های معتمد سازمان
- کمیته: کمیته آزمایشگاه های معتمد سازمان
- گواهینامه: گواهینامه آزمایشگاه های معتمد
- گزارش: گزارش پایش انجام شده در راستای طرح خوداظهاری در قالب فرمت های تعریف شده توسط سازمان حفاظت محیط زیست.
- دفاتر ستادی: دفاتر تخصصی حوزه معاونت محیط زیست انسانی سازمان و دفاتر سایر معاونت ها بر حسب مورد.
- انجمن صنفی: انجمن صنفی آزمایشگاه های معتمد کشور

- **مدیر فنی آزمایشگاه:** فرد متخصص واجد شرایطی است که مدیریت آزمایشگاه را در زمینه مسائل فنی، کنترل کیفی، تأیید گزارشات و ... را بر عهده دارد.
- **افراد فنی:** افرادی که در زمینه پایش آلودگی در گروه‌های تخصصی دارای مهارت بوده و مسئول ارائه گزارش نتایج آنالیز می‌باشد.
- **سایر افراد:** کارشناسان و تکنسین‌هایی که تحت نظارت افراد فنی آزمایشگاه در زمینه پایش آلودگی همکاری می‌نمایند.
- **ابلاغ:** منظور اطلاع رسانی کلیه ضوابط، دستور العمل‌ها، بخشنامه‌ها و ... از طریق مکاتبه اداری (مکانیزه یا غیر مکانیزه) و یا درج در سایت رسمی سازمان می‌باشد.
- **آزمایشگاه کارفرما:** آزمایشگاه معتمدی است که جهت انجام بخشی از پایش آلودگی از خدمات آزمایشگاه معتمد دیگر (آزمایشگاه همکار) استفاده می‌نماید.
- **آزمایشگاه همکار:** آزمایشگاه معتمدی است که پایش‌های آلودگی مورد تقاضای آزمایشگاه کارفرما را انجام می‌دهد.
- **تخلف:** هرگونه عدم رعایت ضوابط و شیوه‌نامه‌های ابلاغی از سوی سازمان در خصوص آزمایشگاه‌های معتمد و الزامات و مفاد شیوه‌نامه انضباطی تخلف تلقی می‌گردد.
- **سیستم پایش لحظه‌ای:** به سیستمی اطلاق می‌گردد که پس از نصب در محل مورد پایش، قابلیت آنالیز مداوم و پیوسته نمونه را داشته و نتایج آنالیز را به صورت برخط (On line) تحت بستر مخابراتی در فواصل زمانی معین به مراکز پایش ارسال می‌نماید. ضمن آنکه حافظه بلند مدت جهت ذخیره داده‌های پایش دارد.

بخش دوم :

خود اظهاری در پایش آلودگی محیط زیست

۱-۱- اهداف

تغییر نقش دولت از تصدی گری به سیاست گذاری، هدایت و نظارت، توانمندسازی بخشهای مختلف جامعه و تقویت فرهنگ خوداظهاری در پایش آلودگی های زیست محیطی از سوی صاحبان و مسئولین واحدهای تولیدی، عمرانی، خدماتی و .... و همچنین افزایش فرهنگ حفاظت محیط زیست و افزایش توجه به حراست آن در کلیه بخش های مختلف جامعه است.

۱-۲- تاریخچه

توسعه و گسترش منابع آلودگی از یک طرف و لزوم کوچک شدن مسئولیت های دولت از طرف دیگر موجب گردید که در دیدگاه سنتی در انجام کلیه امور توسط دولت تغییری اساسی صورت گیرد. در این راستا به موجب بند الف ماده ۶۱ قانون برنامه چهارم که در واقع نگاهی نو به پایش منابع آلودگی دارد خوداظهاری در پایش مطرح گردید. از سال ۱۳۸۴ موضوع خوداظهاری در پایش آلودگی در فعالیت های مختلف اقتصادی اجرایی شده است.

- بند الف ماده ۶۱ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی:

دولت مکلف است طرح خوداظهاری برای پایش منابع آلوده کننده را آغاز نماید. کلیه واحدهای تولیدی، خدماتی و زیر بنایی باید بر اساس دستورالعمل سازمان حفاظت محیط زیست نسبت به نمونه برداری و اندازه گیری آلودگی ها و تخریب های خود اقدام و نتیجه را به سازمان مذکور ارائه دهند. واحدهایی که تکالیف این بند را مراعات نمایند، مشمول ماده (۳۰) قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا مصوب ۱۳۷۴/۲/۳ خواهند بود.

- ماده ۳۰ قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا:

کسانی که از انجام بازرسی ماموران سازمان حفاظت محیط زیست برای نمونه برداری و تعیین آلودگی ناشی از فعالیت کارخانجات و کارگاه ها و منابع تجاری بهداشتی و خدمات اماکن عمومی ممانعت به عمل آورده و یا اسناد و مدارک و اطلاعات مورد نیاز سازمان را در اختیار ایشان نگذارند و یا اسناد و مدارک و اطلاعات خلاف واقع ارائه نمایند بر حسب مورد و اهمیت موضوع به جزای نقدی از پانصد هزار ریال تا پنج میلیون ریال و در صورت تکرار به حبس تعزیری از یک ماه تا سه ماه و جزای نقدی مذکور محکوم خواهند شد.

تبصره- در صورتی که ماموران سازمان حفاظت محیط زیست در جرائم موضوع این ماده همکاری یا مشارکت داشته باشند یا گزارش خلاف واقع ارائه نمایند علاوه بر محکومیت در هیات های رسیدگی به تخلفات اداری به حداکثر مجازات مقرر در این ماده محکوم خواهند شد.

۳-۱- مستندات قانونی

- ماده ۱۹۲ برنامه پنجم توسعه کشور

به منظور کاهش عوامل آلوده کننده و مخرب محیط زیست کلیه واحدهای بزرگ تولیدی، صنعتی عمرانی، خدماتی و زیربنایی موظفند:

- طرح ها و پروژه های بزرگ تولیدی، خدماتی و عمرانی خود را پیش از اجرا و در مرحله انجام مطالعات امکان سنجی و مکان یابی براساس ضوابط مصوب شورای عالی محیط زیست مورد ارزیابی اثرات زیست محیطی قرار دهند. رعایت نتیجه ارزیابی توسط مجریان طرح ها و پروژه ها الزامی است.

- نسبت به نمونه برداری و اندازه گیری آلودگی و تخریب زیست محیطی خود اقدام و نتیجه را در چارچوب خود اظهاری به سازمان حفاظت محیط زیست ارائه نمایند. واحدهایی که قابلیت و ضرورت نصب و راه اندازی سامانه (سیستم) پایش لحظه ای و مداوم را دارند باید تا پایان سال سوم برنامه، نسبت به نصب و راه اندازی سامانه (سیستم) های مذکور اقدام نمایند. متخلفین مشمول ماده ۳۰ قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا خواهند بود.

- مشخصات فنی خود را به نحوی ارتقاء دهند که با ضوابط و استانداردهای محیط زیست و کاهش آلودگی و تخریب منابع پایه بالاخص منابع طبیعی و آب تطبیق یابد.

- سایر قوانین مرتبط:

- اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (واگذاری فعالیتهای دولتی به بخشهای غیر دولتی به جز موارد استثنا شده مطابق این قانون)

- ماده ۲۴ قانون مدیریت خدمات کشوری و آئین نامه های مربوطه (موضوع بررسی برون سپاری)

- مصوبه شماره ۵۰۸۷۶/ت/۳۳۹۱۳/ه مورخ ۲۵/۸/۸۴ هیات محترم دولت (موضوع کارآفرینی)

- ماده ۸۸ قانون برنامه چهارم (واگذاری امور تصدی گری)

۴-۱- گردش کار و فرایند خود اظهاری در پایش آلودگی

طرح خوداظهاری در پایش با استفاده از توانایی آزمایشگاههای معتمد مطابق گردش کار ذیل به اجرا گذاشته می شود (نمودار ۲):

- ابلاغ به واحد جهت انجام خود اظهاری از طرف سازمان: اداره کل از واحدها درخواست گزارش خوداظهاری می کند. اگر اداره کل پارامترهای مورد نظر برای سنجش را مطابق شیوه نامه مربوطه اعلام کند، واحد باید نتایج اندازه گیری همان پارامترها را ارائه نماید. در غیر اینصورت باید نتایج اندازه گیری پارامترهای تعیین شده در شیوه نامه تعیین پارامترهای مشمول خوداظهاری را ارائه دهد. همچنین فواصل زمانی ارائه گزارش پایش توسط اداره کل نیز مطابق شیوه نامه مربوطه اعلام می گردد.

- درخواست پایش خروجی واحد: واحد از یکی از آزمایشگاه‌های معتمد درخواست می‌کند تا نسبت به پایش خروجی‌های واحد اقدام نموده و در صورت توافق، با عقد قرارداد (اعم از فاکتور و یا سایر اسناد مالی مربوطه) طبق ضوابط و مقررات خوداظهاری نسبت به انجام موضوع اقدام می‌نماید.

- اعلام برنامه ۱۰ روزه پایش به سازمان از طرف آزمایشگاه معتمد: لازم است حداقل ۱۰ روز قبل از انجام پایش، برنامه زمانی (ترجیحا ماهانه) از سوی آزمایشگاه معتمد به ادارات کل و دفتر پایش اعلام گردد. در مواقع استثناء، مراتب از طریق اداره کل به دفتر پایش منعکس خواهد شد.

- پایش واحد: آزمایشگاه معتمد پس از اعلام برنامه زمانی ده روزه در زمان مقرر نسبت به پایش خروجی‌های واحد متقاضی اقدام خواهد نمود. به هنگام انجام عملیات پایش خوداظهاری در واحد، می‌بایست توسط نماینده آزمایشگاه معتمد و نماینده واحد مورد پایش، فرم «صورتجلسه انجام عملیات خوداظهاری در پایش» تکمیل و امضاء گردد. تبصره: آزمایشگاه معتمد در صورت عدم همکاری واحد در امضای فرم، باید مراتب را با اداره کل محیط زیست استان مربوطه مطرح و نتیجه را در بخش توضیحات اعلام نماید.

- اعلام نتایج حداکثر ۲۰ روز کاری پس از اندازه‌گیری از طرف آزمایشگاه معتمد: در خصوص ارائه گزارش پایش واحدها در قالب طرح خود اظهاری، آزمایشگاه‌های معتمد موظفند نتایج پایش خود را حداکثر ظرف مدت ۲۰ روز کاری بعد از اندازه‌گیری به ترتیب اولویت به اداره کل استان محل استقرار واحد و واحد متقاضی ارسال نمایند. در مواقع استثناء بیش از ۲۰ روز کاری، با تایید اداره کل و اعلام به دفتر پایش بلامانع است.

- پردازش و ارسال داده‌ها به دفتر پایش: ادارات کل موظفند نتایج اندازه‌گیری را تجزیه و تحلیل و حداکثر ظرف مدت یک هفته به دفتر پایش ارسال نمایند.

- بررسی و ارسال نتایج به معاونت محیط زیست انسانی: دفتر پایش موظف است پس از بررسی، طی مدت یک هفته نتایج پایش‌های انجام شده را به معاونت محیط زیست انسانی و یا دفاتر تخصصی ارسال نماید.

- اعلام نتایج سالیانه پایش: آزمایشگاه‌های معتمد موظفند فایل گزارش کامل پایش سالانه خود را به همراه نتایج مربوطه به اداره کل استان محل استقرار آزمایشگاه معتمد و دفتر پایش ارسال نمایند.

- اعلام نتایج به ادارات کلاز طرف واحد: واحد باید راسا نسبت به ارسال نتایج به اداره کل اقدام نماید.

-انجام اقدامات قانونی مورد نظر سازمان: ادارات کل گزارشات پایش را دریافت، کنترل و جهت انجام اقدامات قانونی در اختیار مراجع ذیربط قرار می‌دهند.

- در طرح‌های پایشی غیرخوداظهاری نظیر ISO، ارزیابی‌های اثرات زیست محیطی، طرح‌های مطالعاتی و تحقیقاتی و غیره رعایت الزامات فنی توسط آزمایشگاه‌های معتمد الزامی بوده و آزمایشگاه‌ها موظف به ارائه نتایج این قبیل پایش‌ها در قالب گزارش عملکرد سه‌ماهه می‌باشند. لیکن رعایت الزامات اداری ضروری نمی‌باشد.

تبصره ۱: اعلام برنامه زمانی پایش در این موارد بدون رعایت فاصله زمانی حداقل ۱۰ روز الزامی می باشد.

تبصره ۲: انجام پایش های مورد درخواست از طرف کلیه مراجع قضایی از شمول بند فوق خارج می باشد و می بایست کلیه ضوابط طرح خوداظهاری در پایش در این موارد نیز رعایت گردد.

تبصره ۳: تشخیص خوداظهاری و یا غیر خوداظهاری بودن پایش مرتبط با منابع بالقوه آلاینده و یا منابع زیستی در سایر موارد که از طریق آزمایشگاه معتمد انجام می پذیرد، برعهده و تشخیص کمیته آزمایشگاه معتمد می باشد.

۵-۱- چارچوب ضوابط خوداظهاری واحدها در پایش آلودگی

بر اساس ماده ۱۹۲ قانون برنامه پنجم توسعه به منظور کاهش عوامل آلوده کننده و مخرب محیط زیست کلیه واحدهای بزرگ تولیدی، صنعتی، عمرانی، خدماتی و زیربنایی موظفند نسبت به نمونه برداری و اندازه گیری آلودگی و تخریب زیست محیطی خود در چارچوب ضوابط خود اظهاری اقدام و نتایج را به سازمان ارائه نمایند.

نکته: انتخاب واحدهای بالقوه آلاینده مشمول طرح خوداظهاری در پایش آلودگی بنا به صلاحدید ادارات کل محیط زیست استان ها یا دفتر پایش فراگیر محیط زیست می باشد.

در این راستا واحدهایی که مشمول طرح خوداظهاری می باشند باید در اجرای این طرح همکاری های لازم را معمول داشته و موارد ذیل را رعایت نمایند:

- به منظور انجام خوداظهاری در پایش از یکی از آزمایشگاه های معتمد درخواست نمایند تا نسبت به پایش خروجی های آنها اقدام نماید.

- در مواقع خاص تشخیص سایر مصادیق خوداظهاری با پیشنهاد اداره کل یا دفتر در صلاحیت کمیته تخلفات می باشد.

- واحدها موظف به انجام همکاری جهت نمونه برداری و پایش کلیه بخش ها و خروجی ها حسب تشخیص آزمایشگاه های معتمد و ادارات کل می باشند.

- در صورتیکه آزمایشگاه معتمد در حین انجام پایش، نمونه برداری های صورت گرفته را کافی ندانست، می بایست با ارائه دلایل توجیهی و منطقی و با هماهنگی اداره کل استان، نسبت به افزایش تعداد نمونه برداری صورت گرفته اقدام نماید و واحدهای مشمول موظف به انجام همکاری می باشند.

- تسهیلات لازم جهت نمونه برداری بویژه از مکان هایی که نمونه برداری به سختی انجام می شود را فراهم نمایند از جمله نمونه برداری از دودکش ها و...

- با توجه به لزوم پایش به صورت تصادفی و بدون هماهنگی قبلی، واحدهای مشمول موظف به همکاری لازم می باشند.

- واحدهای مشمول طرح خوداظهاری موظف به انجام پایش خروجی های خود در فواصل زمانی سه ماهه می باشند. این زمان حسب تشخیص اداره کل قابل کاهش یا افزایش می باشد.

۶-۱- پارامترهای مشمول خوداظهاری در پایش آلودگی

بر اساس تقسیم بندی صورت گرفته در ضوابط و معیارهای استقرار صنایع و مراکز خدماتی، پارامترهای عمومی و شاخص برای منابع مختلف به شرح شیوه نامه شماره ۱۲-۲ می باشد. ادارات کل موظفند با توجه به جداول فوق و نظرات کارشناسی استان نسبت به تعیین نوع پارامترهای مشمول خوداظهاری واحدها اقدام و مراتب را جهت اجرا به واحدها ابلاغ نمایند. در صورت عدم انجام این امر واحدها موظف به پایش پارامترهای مندرج در جداول یاد شده می باشند.

۷-۱- واحدهای مشمول نصب و راه اندازی سیستم های پایش لحظه ای و پیوسته

بر اساس ماده ۱۹۲ قانون برنامه پنجم توسعه واحدهایی که قابلیت و ضرورت نصب و راه اندازی سامانه (سیستم) پایش لحظه ای و مداوم را دارند تا پایان سال سوم برنامه، نسبت به نصب و راه اندازی سامانه (سیستم) های مذکور اقدام نمایند. متخلفین مشمول ماده (۳۰) قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا می شوند. گزارش پیشرفت کار را واحد ها باید هر سه ماه یکبار به ادارات کل استان ها و دفتر پایش ارسال نمایند.

بند الف: واحدهای مشمول مطابق جدول مندرج در شیوه نامه نصب و راه اندازی سیستم های پایش لحظه ای منابع مشخص شده اند که بر حسب مورد و بنا به پیشنهاد ادارات کل و دفتر پایش و با تصویب کمیته آزمایشگاه معتمد قابل تعدیل می باشد. **بند ب:** خوداظهاری پایش آلودگی توسط آزمایشگاه های معتمد برای واحدهایی که اقدام به نصب سامانه پایش لحظه ای نموده اند، همچون گذشته الزامی می باشد.

۸-۱- دستورالعمل های فنی و استانداردها جهت اندازه گیری آلاینده های محیط زیست

بمنظور یکسان سازی روش ها، دستورالعمل های فنی و استانداردها جهت اندازه گیری آلاینده های زیست محیطی، فهرستی از پارامترهای بخش های فیزیکوشیمیایی، بیولوژی و بیوتکنولوژی، هوا و صدا به همراه تجهیزات، روش های پیشنهادی، دستورالعمل فنی و شماره استاندارد تهیه گردیده که به شرح جدول شیوه نامه مربوطه می باشد.

۹-۱- خوداظهاری در پایش آلودگی در مورد طرح ها و واحدهای مشمول ارزیابی زیست محیطی

کلیه واحدهای بزرگ تولیدی، صنعتی، عمرانی، خدماتی و زیربنایی مشمول ارزیابی زیست محیطی موظفند در کلیه مراحل انجام طرح در چارچوب ضوابط خوداظهاری، از طریق آزمایشگاه های معتمد و یا سامانه پایش لحظه ای نسبت به ارائه نتایج پایش آلودگی اقدام نمایند.

۱۰-۱- دستورالعمل خوداظهاری در تخریب محیط

میزان تخریب ناشی از فعالیت های تولیدی، خدماتی و زیربنایی طبیعت شامل فعالیت های معدنی، خاک برداری، خاک ریزی، دپوی نخاله، تغییر مسیر رودخانه، قطع درخت و مشابه آن ها و بررسی های لازم باید بر اساس قوانین و مقررات مربوطه توسط مبادی ذیربط تعیین و ضوابط و دستورالعمل های لازم تدوین و تصویب گردد.

۱۱-۱- موارد تفویض اختیار به ادارات کل حفاظت محیط زیست استانها

در راستای سیاست های دولت مبنی بر تمرکززدایی در دستگاه های دولتی و اجرایی و در جهت اهداف سازمان به منظور تقویت وظایف حاکمیتی و نظارتی و کاهش تصدی گری ها موارد ذیل در زمینه آزمایشگاه های معتمد به ادارات کل تفویض می گردد:

الف- انجام امور مربوط به مراحل صدور، ارتقاء و تمدید گواهینامه شامل اطلاع رسانی، بررسی مقدماتی، ممیزی و آزمون (تست) مقایسه ای در مواردی از پارامترهای فیزیکوشیمیایی، بیولوژی، هوا و صدا (باستثنای مواردی که شرایط لازم برای سنجش آن پارامتر مهیا نیست) جهت طرح در کمیته آزمایشگاه های معتمد.

ب- اقدام در خصوص میزان تنبیهات مترتب بر تخلفات آزمایشگاه های معتمد مرتبط با بندهای ۱ الی ۶ ماده ۸ شیوه نامه انضباطی و ارائه پیشنهاد میزان تنبیهات در خصوص بندهای ۷ و ۸ ماده ۸ شیوه نامه مذکور به دفتر پایش.

- پ- ارائه پیشنهاد در خصوص میزان تشویقات و تخفیفات آزمایشگاه‌های معتمد به دفتر پایش.
- ت- مشارکت در کلیه امور مربوط به رویه کنترل آزمایشگاه‌های معتمد مطابق با شیوه نامه مربوطه.
- ث- مشارکت در تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد براساس شیوه نامه مصوب.
- ج- ارزیابی مقدماتی جهت تعیین آزمایشگاه‌های معتمد برتر و معرفی آنها به دفتر پایش.
- چ- مشارکت در تصمیم‌گیری در خصوص امور مرتبط با آزمایشگاه‌های معتمد در قالب عضویت در کارگروه و کمیته آزمایشگاه‌های معتمد.

بخش سوم :

شیوه‌نامه های آزمایشگاه‌های معتمد

هدف تشکیل کمیته

هدف از تشکیل کمیته آزمایشگاه‌های معتمد هم‌اندیشی و بهره‌گیری از نکته نظرات افراد صاحب نظر در انجام امور تخصصی از جمله امور مهم در تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری و اتخاذ سیاست‌ها و راهکارهای دقیق و صحیح جهت نیل به اهداف مورد نظر می‌باشد. با این هدف جلب مشارکت بخش خصوصی و عوامل اجرایی (ادارات کل) به همراه نمایندگان و مدیران دفاتر تخصصی سازمان در دستور کار قرار گرفت و ساختارهای لازم و وظایف محوله برای آن منظور گردید که به شرح ذیل توضیح داده می‌شود.

ماده ۱: ساختار کمیته:

- ۱-۱- کمیته دارای گروه کاری بنام کارگروه کارشناسی جهت بررسی و تدوین کارشناسی موضوعات می‌باشد.
  - ۱-۲- ریاست کارگروه کارشناسی آزمایشگاه‌های معتمد با مدیر کل دفتر پایش و دبیری آن با معاونت دفتر می‌باشد.
اعضای کارگروه کارشناسی:
    - مسئولین بخش‌های تخصصی دفتر پایش
    - نمایندگان دفاتر حوزه معاونت محیط زیست انسانی
    - نمایندگان ادارات کل حفاظت محیط زیست مناطق ده گانه کشور (تهران، اصفهان، خوزستان، مازندران، آذربایجان شرقی، خراسان رضوی، کرمانشاه، فارس، کرمان و هرمزگان)، و یا حسب مورد سایر استان‌ها بنا به تشخیص ریاست کارگروه.
    - نماینده دفتر امور حقوقی سازمان.
    - نمایندگان انجمن صنفی آزمایشگاه‌های معتمد (۳ نفر متخصص در گروه‌های تخصصی هوا و صدا، فیزیکو شیمیایی، بیولوژی).
    - نمایندگان دفاتر بررسی آلودگی‌های دریایی و تنوع زیستی و ذخایر ژنتیکی بر حسب مورد و بنا به تشخیص ریاست کارگروه کارشناسی
    - نماینده دفتر HSE وزارت صنعت، معدن و تجارت
- تبصره:** از نمایندگان وزارتخانه‌هایی نظیر نفت، نیرو و ... حسب مورد بدون حق رای دعوت خواهد شد.
- ۱-۳- ریاست کمیته با معاونت محیط زیست انسانی می‌باشد.
  - ۱-۴- دبیرخانه کمیته در دفتر پایش می‌باشد.
  - ۱-۵- دبیری کمیته بعهدہ مدیر کل دفتر پایش می‌باشد.
- تبصره:** در غیاب ریاست کمیته، دبیر کمیته بعنوان نائب رئیس، کمیته را اداره خواهد کرد.
- ۱-۶- اعضای کمیته شامل:
    - معاونت محیط زیست انسانی (رئیس کمیته)
    - مدیر کل دفتر پایش (دبیر و نائب رئیس کمیته)

- مدیران کل دفاتر حوزه معاونت محیط زیست انسانی (ارزیابی اثرات زیست محیطی، بررسی آلودگی هوا، بررسی آلودگی آب و خاک)

- مدیران کل حفاظت محیط زیست استان‌های ذیربط بر حسب تشخیص ریاست کمیته

- رئیس هیئت مدیره انجمن صنفی آزمایشگاه‌های معتمد

- مدیران کل دفاتر ستادی بررسی آلودگی‌های دریایی و تنوع زیستی و ذخایر ژنتیکی بر حسب مورد بنا به صلاحدید دبیر کمیته

- مدیر کل دفتر HSE وزارت صنعت، معدن و تجارت

تبصره ۱: کمیته با حضور ۲/۳ اعضا تشکیل و تصمیمات آن با اکثریت آرا رسمیت خواهد یافت.

تبصره ۲: در کمیته آزمایشگاه معتمد تاریخ ۱۳۹۰/۵/۱۹ مصوب گردید که پس از وصول درخواست از طریق ادارات کل بررسی کارشناسی انجام و نتیجه به دفتر پایش ارسال گردد. در دفتر پایش پس از بررسی کارشناسی در بخش‌های تخصصی موضوع در کارگروه آزمایشگاه‌های معتمد متشکل از مدیر کل دفتر پایش فراگیر بعنوان رئیس کارگروه، معاون دفتر پایش فراگیر بعنوان دبیر کارگروه، مسئولین بخش‌های نه‌گانه تخصصی دفتر پایش فراگیر، نماینده انجمن صنفی آزمایشگاه معتمد و نماینده استان بر حسب مورد (در مواقعی که بین نکته نظرات کارشناسی استان و بخش تخصصی اختلاف نظر باشد از نماینده استان با حق رای دعوت بعمل می‌آید). بعنوان اعضاء کارگروه جمع بندی و تصمیمات لازم ملاک عمل قرار گرفته و اعلام گردد.

ماده ۲: زمان برگزاری جلسات :

جلسات کمیته و کارگروه کارشناسی آزمایشگاه‌های معتمد ماهیانه برگزار می‌گردد.

تبصره ۱: بر حسب مورد و نوع موضوع و تعداد پرونده‌های مطروحه تعداد و زمان جلسات قابل تغییر خواهد بود.

تبصره ۲: جلسات در سازمان و حسب مورد در مراکز سایر استان‌ها برگزار می‌گردد.

ماده ۳: شرح وظایف کمیته

بررسی و تصویب کلیه موارد نظیر ضوابط، مقررات، دستورالعمل‌ها، آئین‌نامه‌ها و نیز صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه‌ها و سایر موضوعات مرتبط با آزمایشگاه‌های معتمد و همین‌طور طرح خوداظهاری در پایش آلودگی از وظایف کمیته می‌باشد.

تبصره ۱: سایر موضوعات مرتبط با پایش آلودگی در سطح کشور (غیر از امور آزمایشگاه‌های معتمد) نیز از طریق این کمیته و کارگروه بررسی، تدوین و تصویب خواهد شد.

تبصره ۲: مدیران کل حفاظت محیط زیست استان‌ها می‌توانند امورات مرتبط با طرح خوداظهاری در پایش آلودگی و سایر موضوعات مرتبط با آزمایشگاه‌های معتمد را در قالب کمیته استانی و یا بنحو مقتضی بررسی و نتایج را جهت تصمیم‌گیری و تصویب نهایی به دفتر پایش فراگیر ارسال نمایند.

ماده ۴: فرایند بررسی و تصویب موضوعات

۴-۱- درخواست صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه آزمایشگاه‌های معتمد از سوی متقاضی به اداره کل ارائه و پس از بررسی کارشناسی در استان (در قالب فرم‌های ارائه شده) نتایج به دفتر پایش ارسال و پس از بررسی توسط

کارشناس اقدام کننده به کارگروه کارشناسی ارجاع و پس از تایید در کارگروه، جهت تصویب به کمیته آزمایشگاه‌های معتمد ارجاع خواهد گردید.

۲-۴- در ارتباط با آئین نامه و دستورالعمل‌ها و رویه‌های مرتبط با آزمایشگاه‌های معتمد موضوع در دفتر پایش بررسی و پس از تهیه پیش نویس اولیه جهت جمع بندی به کارگروه کارشناسی ارجاع و نهایتاً برای تصویب به کمیته آزمایشگاه‌های معتمد ارسال خواهد شد.

تبصره ۱: صورتجلسات کمیته و کارگروه کارشناسی آزمایشگاه‌های معتمد در قالب فرم‌های تهیه شده تنظیم می گردد.

تبصره ۲: دو نسخه از صورتجلسات به امضاء رئیس و دبیر کمیته رسیده و ممهور به مهر معاونت محیط زیست انسانی و دفتر پایش شده و یک نسخه در معاونت و نسخه دیگر در بایگانی دفتر پایش به عنوان اسناد رسمی نگهداری خواهد شد.

ماده ۵: تایید گواهینامه آزمایشگاه معتمد

گواهینامه آزمایشگاه‌های معتمد بر اساس پارامترهای تایید شده مندرج در صورتجلسه تنظیمی که به امضاء رئیس و دبیر کمیته رسیده و ممهور به مهر معاونت محیط زیست انسانی و دفتر پایش فراگیر خواهد شد، صادر می گردد.

شماره شیوه نامه: ۳-۲-۰۱

عنوان: شرایط عمومی صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه آزمایشگاه معتمد سازمان

این شیوه نامه، در خصوص روند اجرایی صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه در ۱۰ ماده تهیه گردیده است.

ماده ۱- تاریخچه

در راستای اجرای مصوبه شورایی عالی اداری مبنی بر واگذاری امور غیر حاکمیتی دولت، دستورالعمل آزمایشگاه‌های معتمد مصوب مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۸ شورای معاونین سازمان بااستناد ماده ۱۹۲ قانون برنامه پنجم توسعه، بازنگری و به تصویب کمیته ملی آزمایشگاه معتمد رسیده است.

ماده ۲- شرایط احراز گواهینامه

متقاضی آزمایشگاه معتمد در بخش‌های دولتی و غیر دولتی جهت دریافت گواهینامه باید دارای شرایط عمومی و فنی به شرح ذیل باشد:

۲-۱- فضای آزمایشگاهی

۲-۱-۱- مساحت لازم مجموعاً برای بخش‌های مختلف آزمایشگاهی و اداری متعارف ۷۵ مترمربع (بطور متوسط) می‌باشد که این میزان پس از بازدید کارشناسی اداره کل و یا دفتر پایش با توجه به نوع فعالیت، تعداد پارامترهای قابل سنجش و بخش‌های مورد تقاضا تا حداقل ۴۰ متر مربع قابل تغییر می‌باشد. به استثناء موارد خاص که از طریق کمیته آزمایشگاه معتمد مورد بررسی و تصمیم‌گیری قرار خواهد گرفت.

۲-۱-۲- فضای آزمایشگاهی باید دارای استانداردهای مورد تایید سازمان در خصوص شرایط آزمایشگاه با توجه به نوع فعالیت باشد از جمله شرایط خاص محیطی، سکون‌دهی، هود و سیستم تهویه، اتصالات، شرایط مناسب کف و دیوار، میز کار و غیره.

۲-۲- نیروی متخصص

۲-۲-۱- هر متقاضی آزمایشگاه معتمد ملزم به معرفی افراد متخصص به عنوان مدیر و یا مدیران فنی، افراد فنی الزامی و سایر افراد، مطابق با شیوه نامه تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد می‌باشد.

تبصره ۱: گواهینامه دوره‌های آموزشی اخذ شده از سوی کارشناسان آزمایشگاه‌های معتمد و یا برگزاری دوره‌های آموزشی از سوی آزمایشگاه‌های معتمد و یا انجمن صنفی باید با تایید و امضای دفتر پایش باشد.

تبصره ۲: مدیر فنی آزمایشگاه باید ملزم به حضور تمام وقت در آزمایشگاه باشد.

تبصره ۳: کارشناسان آزمایشگاه معتمد باید دارای کارت شناسایی عکس دار معتبر صادر شده توسط آزمایشگاه معتمد باشند تا در حین کنترل و نظارت توسط دفتر پایش، اداره کل و یا واحد متقاضی احراز هویت آنان امکان پذیر باشد.

تبصره ۴: ارائه سوابق بیمه ای و قراردادهای پرسنل به ادارات کل الزامیست.

۲-۳- مدیریت

۲-۳-۱- ارائه اساسنامه شرکت و روزنامه رسمی ثبت شرکت (کپی برابر با اصل در دفاتر اسناد رسمی) به همراه معرفی نامه صاحبان امضاء مجاز، برای آزمایشگاه‌های معتمد خصوصی الزامی می‌باشد.

۲-۳-۲- ترجیحاً موضوع پایش آلاینده‌های زیست محیطی در اساسنامه آزمایشگاه‌های معتمد خصوصی ذکر گردد.

۲-۳-۳- در مورد آزمایشگاه‌های معتمد خصوصی مدیریت آزمایشگاه متقاضی موظف است کلیه برگه‌های اساسنامه، فرم‌ها و مدارک ارسالی را امضاء و مهمور به مهر نماید.

۲-۴- مدارک فنی

۲-۴-۱- معرفی و در صورت لزوم ارائه استانداردهای مورد نیاز، دستورالعمل‌های لازم برای انجام هر آزمایش و کاتالوگ تجهیزات در صورت لزوم به زبان انگلیسی ضروری می باشد.

۲-۴-۲- دستورالعمل‌های مورد استفاده حتما باید بر اساس استانداردهای مصوب داخلی یا بین المللی تهیه و تدوین گردد.

۲-۴-۳- هر گونه تغییر و اصلاح در روش‌های نمونه برداری، آزمون، تجهیزات آزمایشگاهی، پرسنل و موارد مشابه که قبلاً مورد تایید سازمان قرار گرفته است باید به اطلاع اداره کل و دفتر پایش برسد.

۲-۵- تجهیزات مورد نیاز

۲-۵-۱- بسته به نوع پارامتر قابل سنجش و روش مورد تایید برای هر آزمایش، تجهیزات، دستگاه‌ها و مواد مورد نیاز آن باید معرفی گردد.

۲-۵-۲- برخی از تجهیزات مورد استفاده با توجه به نظر دفتر پایش باید طی فاصله زمانی مشخص کالیبره شده و گواهی کالیبراسیون مربوطه جهت صدور و یا تمدید گواهینامه آزمایشگاه معتمد ارسال گردد.

۲-۵-۳- در مورد آزمایشگاه‌های معتمد خصوصی، فاکتور خرید همراه با ذکر مدل و شماره سریال دستگاه‌ها باید ارسال گردد. در صورت درخواست اداره کل یا دفتر پایش باید کاتالوگ و دستورالعمل کار با دستگاه نیز ارسال گردد.

۲-۶- دقت و صحت آزمایشات

۲-۶-۱- لازم است به منظور بررسی روند آزمایشات و نتایج آن‌ها، مقایسه بین آزمایشگاهی با نظارت کارشناسان ادارات کل استان‌ها و یا کارشناسان دفتر پایش صورت پذیرد.

۲-۶-۲- مراحل سنجش و نحوه انجام آزمایشات، صحت، دقت نتایج و کالیبره بودن دستگاه‌ها به انضمام مدارک مربوطه باید به تایید دفتر پایش برسد.

۲-۷- نمونه برداری

نمونه برداری از آب، پساب، خاک و هوا جهت سنجش پارامترهای مختلف باید طبق ضوابط، روش‌ها و استانداردهای معرفی شده و مورد تایید سازمان انجام پذیرد.

۲-۸- ارائه کلیه مدارک مورد نظر باید به زبان فارسی و مستند باشد.

۲-۹- در خصوص مدارک و اسنادی که امکان تسلیم اصل آن‌ها مقدور نمی باشد بر حسب مورد ارائه تایید کپی برابر با اصل که در دفاتر اسناد رسمی ثبت گردیده باشد ضروری است.

ماده ۳- اعتبار نتایج

نتایج اندازه گیری‌ها برای مدت حداکثر فاصله زمانی بین دو پایش متوالی خوداظهاری (هر فصل یکبار با دوره حداکثر ۴ ماهه) که بر اساس ضوابط خوداظهاری در پایش تعیین می گردد دارای اعتبار می باشد.

- ۳-۱- تمامی نتایج آزمایشات به همراه کلیه اطلاعات مربوطه با امضاء تمامی افراد دخیل در آزمایشگاه و مدیریت آزمایشگاه بایستی با رعایت اصول امانتداری محفوظ مانده و فقط به اداره کل، دفتر پایش و درخواست کننده ارائه شود.
- ۳-۲- در صورت انقضای تاریخ اعتبار گواهینامه آزمایشگاه معتمد، نتایج آزمایشات انجام شده پس از آن در صورت ارائه درخواست تمدید در محلت مقرر تا ۱۵ روز مورد پذیرش می باشد و پس از آن فاقد هرگونه اعتباری خواهد بود.
- ۳-۳- نتایج اندازه گیری های آزمایشگاه معتمد در صورت رعایت کلیه اصول اعلام شده، مورد تأیید سازمان می باشد، ولی آزمایشگاه معتمد مجاز به اعلام نظر در خصوص تطابق یا عدم تطابق نتایج با استانداردهای سازمان نخواهد بود.

ماده ۴- جرائم و تشویقات

- تشخیص تخلفات آزمایشگاه معتمد، بر اساس شیوه نامه رویه نظارتی خواهد بود و در صورت مشاهده و احراز هرگونه تخلف، مطابق شیوه نامه انضباطی تصمیم گیری خواهد شد.
- براساس گزارشات ارائه شده، بازدیدهای موردی، بررسی های صورت گرفته بر روی عملکرد سالانه آزمایشگاه های معتمد و مدیریت آنها، با پیشنهاد ادارات کل و تأیید دفتر پایش و با صلاحدید معاون محیط زیست انسانی، هر ساله به بهترین آزمایشگاه ها لوح تقدیر و ... اهداء خواهد شد.
- تبصره ۱: هر ساله بر اساس شیوه نامه مربوطه، آزمایشگاه های معتمد برتر کشور، بنا به ارائه پیشنهاد آزمایشگاه های معتمد و یا انجمن صنفی آزمایشگاه های معتمد (در صورت تأیید ادارات کل) و یا راسا توسط ادارات کل استان ها و با تأیید کمیته آزمایشگاه معتمد سازمان انتخاب خواهند شد.
- تبصره ۲: هر ساله از میان آزمایشگاه های معتمد برتر کشور، آزمایشگاه های برگزیده در ۳ سطح توسط شیوه نامه مربوطه در کمیته آزمایشگاه معتمد سازمان انتخاب و معرفی خواهند شد.
- تبصره ۳: گواهینامه آزمایشگاه های برگزیده بنا به تشخیص و تصمیم کمیته آزمایشگاه معتمد حداقل به مدت یکسال تمدید و در صورت لزوم تشویقات دیگری نیز در نظر گرفته خواهد شد.

ماده ۵- انعقاد قرارداد خوداظهاری

آزمایشگاه های معتمد در قراردادها و تفاهم نامه های موضوع ضوابط خوداظهاری در پایش آلودگی (اعم از فاکتورها و یا سایر اسناد مالی مربوطه) مکلف به رعایت ضوابط و الزامات خوداظهاری و شیوه نامه های مربوطه (از جمله نوع پایش، پارامترهای مورد پایش) می باشد.

ماده ۶- الزامات

- ۶-۱- لیست آزمایشگاه های معتمد توسط دفتر پایش بعد از تشکیل هر کمیته حداکثر طی ۱۵ روز با اعمال آخرین اصلاحات در وب سایت سازمان قرار می گیرد.
- ۶-۲- سازمان مجاز به کاریابی برای آزمایشگاه معتمد نمی باشد.
- ۶-۳- محدوده فعالیت آزمایشگاه معتمد در سطح کل کشور می باشد.
- ۶-۴- هرگونه تغییر در آدرس، شماره تلفن، فعالیت های آزمایشگاه و موارد مشابه باید حداکثر طی ۲۰ روز به دفتر پایش و اداره کل اعلام گردد تا در صورت لزوم نسبت به بررسی مجدد، بازدید، ممیزی و به روز رسانی در سایت اقدام لازم صورت گیرد.

- ۶-۵- در خصوص مورد ۴-۶ در بازدید مجدد از آزمایشگاه معتمد در صورتی که عدم شرایط احراز گواهینامه اثبات گردد، مطابق شیوه نامه انضباطی عمل خواهد شد .
- ۶-۶- کلیه گواهینامه‌های آزمایشگاه معتمد توسط سازمان ممه‌ور به مهر و امضای معاونت محیط زیست انسانی و مدیر کل دفتر پایش فراگیر محیط زیست صادر، ارتقاء یا تمدید می‌گردد و در صورت عدم مشاهده هریک از موارد فوق، گواهینامه فاقد اعتبار و سازمان محق است در این زمینه برخورد قانونی لازم را به عمل آورد.
- ۶-۷- تعیین تعرفه‌های آزمایشگاه معتمد مطابق با شیوه نامه تعیین شده توسط سازمان اجرا می‌گردد.
- ۶-۸- تمام هزینه‌های احتمالی در طول مراحل صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه و بعد از آن به عهده متقاضی آزمایشگاه معتمد می‌باشد و سازمان در این خصوص تعهدی نخواهد داشت.
- ۶-۹- در صورتی که هم آزمایشگاه معتمد و هم آزمایشگاه سازمان واحدی را همزمان پایش نمایند نتیجه گیری نهایی بر اساس نتایج آزمایشگاه سازمان خواهد بود .
- ۶-۱۰- آزمایشگاه‌های وابسته به وزارت خانه های نفت، نیرو، علوم، صنعت معدن و تجارت، رفاه و تامین اجتماعی، کشور، بهداشت و درمان و غیره می‌توانند نسبت به ارائه درخواست اخذ گواهینامه آزمایشگاه معتمد اقدام و طبق ضوابط مندرج در آیین نامه خود اظهاری در قالب طرح خود اظهاری عمل نمایند.
- تبصره ۱۵: این متقاضیان در صورت دریافت گواهینامه معتمد مجاز به پایش واحد های تابعه و یا تحت پوشش خود در قالب طرح خود اظهاری نمی‌باشند و این مورد در گواهینامه آنها نیز قید می‌گردد. در مواقع خاص بر حسب مورد، موضوعات در جلسه کارگروه آزمایشگاه های معتمد مورد بررسی قرار می‌گیرد و تصمیمات متخذه لازم الاجرا می‌باشد.
- تبصره ۲: کمیته آزمایشگاه‌های معتمد جهت صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه‌های متقاضیان موضوع این بند، می‌تواند محدودیت‌های مکانی و موضوعی (نوع واحدهای تحت پایش) را مشخص نماید.
- ۶-۱۱- واحدهای صنعتی و غیر صنعتی دارای ماهیت آلاینده‌گی نمی‌توانند معتمد سازمان در انجام پایش های زیست محیطی شوند. تبصره: در مواقع خاص بر حسب مورد، موضوعات در جلسه کارگروه آزمایشگاه معتمد بررسی و تصمیمات متخذه لازم الاجرا می‌باشد.
- ۶-۱۲- در خصوص آزمون (تست) آزمایشگاه‌های متقاضی معتمد، در کلیه پارامترها، در سال فقط ۳ مرتبه، به ترتیب اولین بار ۴۵-۶۰ روز، دومین بار ۴ ماه و سومین بار ۶ ماه پس از عدم تایید نتایج حق شرکت در آزمون را دارند . تبصره: مدت زمان کمتر یا تعداد دفعات بیشتر از موارد فوق، راسا توسط ادارات کل یا دفتر پایش اعمال می‌گردد.
- ۶-۱۳- در خصوص آزمایشگاه‌های متقاضی معتمدی که توسط اداره کل استان‌ها بررسی و تایید شده اند، دفتر پایش می‌تواند به صورت موردی و بر اساس نظر کارشناسی بخش مربوطه مجددا اقدام به انجام بازدید و آزمون (تست) نماید.
- ۶-۱۴- برای تجهیزات آزمایشگاه‌های دولتی ذکر شماره سریال و شماره اموال و در خصوص تجهیزات آزمایشگاه‌های خصوصی ذکر شماره سریال آنها الزامی می‌باشد.
- ۶-۱۵- آزمایشگاه معتمد می‌تواند در خصوص پایش پارامترهایی که مجوز اندازه گیری آنها را ندارد طبق شیوه نامه انضباطی از خدمات سایر آزمایشگاه‌های معتمد برخوردار گردد.
- ۶-۱۶- ارائه نتایج آزمایشات در قالب تفاهم نامه دو آزمایشگاه معتمد کارفرما و همکار باید روی سربرگ هر آزمایشگاه به طور جداگانه و ممه‌ور به مهر و امضای مدیر شرکت مربوطه باشد.

۱۷-۶- در خصوص ارائه گزارش پایش صنایع در قالب طرح خود اظهاری، آزمایشگاه‌های معتمد موظفند نتایج پایش خود را حداکثر ظرف مدت ۲۰ روز کاری بعد از نمونه برداری در فرم‌های ارائه شده توسط سازمان به اداره کل استان ارسال نمایند. همچنین آزمایشگاه‌های معتمد موظفند گزارش کامل پایش یکساله خود را به همراه نتایج مربوطه در قالب فرم‌های ارائه شده توسط سازمان به اداره کل استان و فایل گزارش مربوطه را هم به همراه نتایج مربوطه به دفتر پایش ارسال نمایند.

۱۸-۶- رعایت کلیه موارد ذکر شده در شیوه نامه انضباطی توسط کلیه آزمایشگاه‌های معتمد دولتی و غیر دولتی الزامی می باشد.

۱۹-۶- در خصوص کنترل و نظارت آزمایشگاه‌های معتمد مطابق با رویه کنترل بر آزمایشگاه‌های معتمد اقدام می گردد.

ماده ۷- مراحل صدور ، تمدید و ارتقاء گواهینامه

۱-۷- اطلاع رسانی

دفتر پایش و ادارات کل در زمینه امورات مرتبط به شیوه های مختلف از جمله: درج آگهی در رسانه های گروهی، روزنامه های محلی، وب سایت، انتشار اطلاعیه و مکاتبات لازم اطلاع رسانی خواهند نمود. در این راستا همکاری و تعامل با واحدهای دولتی، دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی توصیه می شود.

۲-۷- بررسی مقدماتی

درخواست کتبی آزمایشگاه متقاضی توسط اداره کل بررسی شده و فرم های اولیه و جداول مربوط به مدارک مورد نیاز به متقاضی اخذ گواهینامه آزمایشگاه معتمد ارائه خواهد شد .

۱-۲-۷- بررسی فرم های تکمیل شده همراه با مدرک ارائه شده توسط متقاضی و ارزیابی آنها جهت بازدید باید توسط کارشناسان اداره کل انجام پذیرد و به صورت موردی نیز میتواند توسط دفتر پایش مورد بررسی قرار گیرد.

۲-۲-۷- در صورت تائید اداره کل، اصل درخواست منضم به رونوشت مدارک لازم مطابق با ماده ۲ شیوه نامه شرایط عمومی صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه آزمایشگاه معتمد همراه با نتایج آزمایش های ممیزی جهت انجام مراحل بعدی صدور گواهینامه به دفتر پایش ارسال خواهد شد. ضمناً در صورت صلاحدید، بازدید مجدد از آزمایشگاه متقاضی از سوی کارشناسان دفتر پایش صورت خواهد گرفت.

۳-۷- ممیزی

با توجه به بند ۲-۲-۷ پس از هماهنگی های بعمل آمده از سوی اداره کل و با نظارت دقیق، مقایسه بین آزمایشگاهی انجام و با هماهنگی دفتر پایش تایید نهایی صورت می پذیرد.

۱-۳-۷- انجام مقایسه بین آزمایشگاهی و بررسی دوره ای عملکرد توسط اداره کل و حسب مورد توسط دفتر پایش صورت خواهد پذیرفت.

۲-۳-۷- جهت کنترل و بررسی صحت و دقت روش و نتایج آزمون، کالیبره بودن دستگاه ها و موارد فنی دیگر، حداقل یک مورد مقایسه بین آزمایشگاهی برای هر پارامتر درخواستی مندرج در شرح خدمات متقاضی، بسته به نوع فعالیت آن انجام خواهد شد.

۳-۳-۷- اظهارنظر کارشناس واحد آزمایشگاه اداره کل و یا حسب مورد کارشناس دفتر پایش در زمینه تسلط کارشناس آزمایشگاه معتمد در زمینه های مرتبط با سنجش، به همراه تایید مدیر کل استان و مدیر کل دفتر پایش، ضروری است.

۴-۷- صدور گواهینامه

پس از وصول درخواست مجوز اعطای آزمایشگاه معتمد توسط افراد حقیقی و حقوقی متقاضی، ادارات کل موظفند ظرف مدت یک هفته نسبت به بررسی مدارک اقدام و در صورت نیاز به تکمیل مجدد نواقص مراتب را به متقاضی اعلام نمایند. متقاضی مکلف است ظرف مدت یک هفته نسبت به برطرف نمودن نواقص و تکمیل مدارک و ارسال آن به ادارات کل اقدام نماید. در غیر اینصورت متقاضی می بایست مجدداً و پس از تکمیل کلیه مدارک نسبت به ارائه درخواست خود اقدام نماید. پس از بررسی مدارک توسط ادارات کل و تکمیل بودن آن، مراتب به دفتر پایش فراگیر جهت بررسی نهایی و صدور مجوز منعکس می گردد.

در صورت تایید توسط کارگروه کارشناسی آزمایشگاه معتمد، مطابق با موارد ۲-۷ و ۳-۷، موضوع در کمیته آزمایشگاه‌های معتمد مطرح، بررسی و در صورت تائید نهایی نسبت به صدور گواهینامه آزمایشگاه معتمد اقدام خواهد گردید.

۱-۴-۷- جلسات کارگروه کارشناسی به صورت دوره ای و بسته به تعداد پرونده‌ها در دفتر پایش تشکیل خواهد شد.

۲-۴-۷- مدت اعتبار گواهینامه سه سال خواهد بود که در صورت صلاحدید کمیته مدت اعتبار قابل تغییر می باشد.

ماده ۸- ارائه گزارش عملکرد

در خصوص ارائه گزارش پایش واحدها در قالب طرح خود اظهاری، آزمایشگاه‌های معتمد موظفند نتایج پایش خود را حداکثر ظرف مدت ۲۰ روز کاری بعد از اندازه‌گیری در قالب فرم‌های ارائه شده توسط سازمان به اداره کل استان ارسال نمایند. همچنین آزمایشگاه‌های معتمد موظفند گزارش کامل پایش سالانه خود را به همراه نتایج مربوطه در فرم‌های ارائه شده توسط سازمان به اداره کل استان و فایل گزارش را هم به همراه نتایج مربوطه به دفتر پایش ارسال نمایند.

تبصره: آزمایشگاه معتمد می‌بایست یک نسخه از اصل صورتجلسه انجام عملیات خوداظهاری در پایش (موضوع بند ۴-۱ ضوابط خود اظهاری) را ضمیمه گزارش خوداظهاری نماید و در صورت اعلام نیاز اداره کل یا دفتر پایش فراگیر، تصویر این صورتجلسه از سوی آزمایشگاه معتمد برای اداره کل یا دفتر پایش ارسال گردد.

۸-۱- در طول مدت اعتبار گواهینامه ضروری است بررسی‌های دوره ای از عملکرد آزمایشگاه‌های معتمد توسط اداره کل و حسب مورد توسط دفتر پایش صورت پذیرد و نتایج جهت درج در پرونده به دفتر پایش منعکس گردد.

۸-۲- پایش‌های انجام شده توسط آزمایشگاه معتمد همکار جزء عملکرد همان آزمایشگاه محسوب می گردد.

۸-۳- رسیدگی به کلیه تخلفات و یا شکایات واصله در زمینه عملکرد آزمایشگاه معتمد بر اساس شیوه نامه انضباطی انجام خواهد پذیرفت و آزمایشگاه ملزم به تبعیت از مفاد این شیوه نامه می باشد.

ماده ۹- تمدید گواهینامه

قبل از اتمام مهلت اعتبار گواهینامه با بررسی عملکرد آزمایشگاه‌های معتمد در سطح هر استان، مطابق ماده ۲ و تائیدیه اداره کل، تمدید گواهینامه آزمایشگاه معتمد از طریق سازمان صورت می پذیرد.

جهت تمدید گواهینامه، متقاضی باید حداقل سه ماه قبل از پایان اعتبار گواهینامه، درخواست کتبی خود را به اداره کل اعلام نماید و اداره کل استان باید بعد از بررسی‌های لازم چهل و پنج روز قبل از پایان اعتبار گواهینامه، مدارک را به دفتر پایش

ارسال و دفتر پایش حداکثر یک ماه پس از دریافت مدارک نظر خود را در خصوص تایید و یا عدم تایید تمدید گواهینامه به متقاضی اعلام نماید. در صورت عدم درخواست آزمایشگاه متقاضی جهت تمدید، نام آزمایشگاه معتمد از فهرست آزمایشگاه‌های معتمد سازمان حذف می‌گردد.

ماده ۱۰: ارتقاء گواهینامه

آزمایشگاه معتمد می‌تواند در صورت احراز شرایط لازم برای افزایش تعداد فاکتورهای قید شده در گواهینامه، مشابه مراحل صدور، درخواست و مدارک لازم را به اداره کل ارسال تا در خصوص ارتقاء گواهینامه اقدام گردد.

تبصره ۱: افزایش پارامترهای مورد تقاضا در هر نوبت در خواست، بایستی با رعایت فواصل زمانی ۳ ماهه صورت پذیرد. ضمناً بر حسب مورد بنا به صلاحدید دفتر پایش این مدت قابل تغییر می‌باشد.

تبصره ۲: در صورت ارتقاء، اصل گواهینامه قبلی از متقاضی اخذ و گواهینامه جدید مشتمل بر پارامترهای اولیه و ارتقاء یافته با سقف اعتبار گواهینامه قبلی صادر خواهد شد.

شماره شیوه نامه: ۳-۳-۰۱

عنوان: تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد

مقدمه: به منظور ساماندهی نحوه ارجاع پایش‌های خوداظهاری به آزمایشگاه‌های معتمد، کمیته آزمایشگاه‌های معتمد «شیوه‌نامه تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد» را به شرح زیر تصویب می‌نماید.

ماده ۱: مقررات این شیوه‌نامه برای تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمدی به کار می‌رود که برای انجام پایش‌های زیست محیطی مطابق با ضوابط خوداظهاری در پایش، از سازمان گواهی‌نامه دریافت می‌کنند. تعاریف و اصطلاحات این متن مطابق با مجموعه ضوابط خوداظهاری در پایش آلودگی می‌باشد.

ماده ۲: تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد از سوی کمیته آزمایشگاه‌های معتمد صورت می‌گیرد.

ماده ۳: گروه‌های تخصصی مورد نظر در این شیوه‌نامه شامل گروه فیزیکوشیمیایی، گروه بیولوژی، و گروه هوا و صدا است و کمیته آزمایشگاه‌های معتمد، آزمایشگاه‌های معتمد را در قالب ضوابط این شیوه‌نامه، در پایه‌های «چهار»، «سه»، «دو» و «یک» در هر گروه تخصصی تعیین صلاحیت می‌نماید.

ماده ۴: هر آزمایشگاهی که موفق به اخذ گواهی‌نامه گردد، در صورت عدم احراز پایه سه، به عنوان پایه چهار تلقی می‌گردد.

ماده ۵: آزمایشگاه‌های که مورد ابطال قرار گرفته‌اند، مشمول تعیین پایه نخواهند بود.

ماده ۶: فهرست پایه هر یک از آزمایشگاه‌های معتمد در هر یک از گروه‌های تخصصی، به وسیله دفتر پایش و با همکاری ادارات کل تهیه و از طریق سایت سازمان منتشر می‌شود.

ماده ۷: عوامل مؤثر بر تعیین پایه به شرح جدول ۱ می‌باشد. آزمایشگاه معتمد باید در تمامی عوامل مؤثر، حداقل شرایط لازم را برای بدست آوردن پایه مورد نظر، مطابق این جدول احراز نموده باشد. به عبارت دیگر، پایه نهایی قابل کسب، معادل پایین‌ترین پایه در این چهار عامل مؤثر خواهد بود. بدین منظور استفاده و تکمیل فرم شماره ۳-۸/۰۱-ف پیشنهاد می‌شود.

جدول ۱: نحوه تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد سازمان

ردیف	عوامل مؤثر	پایه ۳	پایه ۲	پایه ۱
۱	حداقل سابقه به عنوان آزمایشگاه معتمد (سال)	صفر	یک	سه
۲	نیروهای تخصصی	ماده ۸	ماده ۸	ماده ۸
۳	تعداد پارامترهای قابل اندازه‌گیری	ماده ۹	ماده ۹	ماده ۹
۴	فضای آزمایشگاه	ماده ۱۰	ماده ۱۰	ماده ۱۰

ماده ۸: وضعیت سابقه و تعداد نیروی انسانی متخصص جهت تعیین پایه در هر یک از گروه‌های تخصصی، بر اساس جدول ۲ تعیین می‌گردد.

تبصره یک: آزمایشگاه معتمد باید سمت و مشخصات پرسنل خود را به تفکیک مدیر فنی، افراد فنی الزامی و سایر افراد، در هر یک از گروه‌های تخصصی معرفی نماید. تخصص‌های مورد تأیید و ضرائب اولویت در جدول شماره ۳ آورده شده است.

تبصره دو: دارا بودن تحصیلات تخصصی طبق جدول شماره ۲ برای هر یک از مدیر فنی و افراد فنی آزمایشگاه‌های معتمد الزامی است. آزمایشگاه معتمد می‌تواند از افراد دارای مدرک کاردانی به عنوان تکنیسین استفاده نماید.

تبصره سه: در خصوص پایه ۲ و ۳، مدیر فنی هر یک از گروه‌های تخصصی، می‌تواند سمت مدیر فنی در سایر گروه‌ها را نیز بطور همزمان داشته باشد. ولی در پایه ۱، احراز شرایط ضریب اولویت برای مدیر فنی در هر یک از گروه‌ها الزامی است.

تبصره چهار: در خصوص پایه ۲ و ۳، چنانچه مدیر فنی آزمایشگاه، دارای مدرک دکتری و یا با حداقل سه برابر سابقه کار مفید مندرج در جدول ۲ باشد، ضریب اولویت ۲ نیز قابل پذیرش است.

تبصره پنج: در خصوص سمت افراد فنی الزامی و سایر افراد، در صورت احراز شرایط و امتیازات لازم، یک نفر می‌تواند در هر دو گروه تخصصی فیزیکوشیمیایی و بیولوژی قرار گیرد.

تبصره شش: صرفاً سوابق کار معتبر (از آزمایشگاه‌های معتمد، آزمایشگاه‌های سازمان، بخش‌های آزمایشگاهی مرتبط با محیط زیست کلیه ارگان‌ها، یا مراکز علمی - تحقیقاتی) مورد قبول می‌باشد.

تبصره هفت: آزمایشگاه معتمد موظف است در صورت خروج هر یک از پرسنل تخصصی، ضمن اطلاع مورد به اداره کل و دفتر پایش حداکثر ظرف دو ماه نسبت به جایگزینی پرسنل مشابه اقدام و موارد را اعلام نماید.

جدول ۲: حداقل شرائط نیروهای تخصصی آزمایشگاه معتمد برای تعیین پایه در هر یک از گروه‌های تخصصی

گروه تخصصی	پایه	مدیر فنی	افراد فنی الزامی	سایر افراد
فیزیکوشیمیایی	۳	یک نفر کارشناس با ۲ سال سابقه کار مفید در گروه تخصصی مورد تقاضا با ضریب اولویت* ۱	یک نفر کارشناس یا کاردان با ۱ سال سابقه کار مفید در گروه تخصصی مورد تقاضا با ضریب اولویت ۲	نیازی ندارد
بیولوژی	۲	یک نفر کارشناس با ۳ سال سابقه کار مفید در گروه تخصصی مورد تقاضا با ضریب اولویت ۱	یک نفر کارشناس با ۲ سال سابقه کار مفید در گروه تخصصی مورد تقاضا با ضریب اولویت ۲	یک نفر کارشناس با ۱ سال سابقه کار مفید در گروه تخصصی مورد تقاضا با ضریب اولویت ۳
هوا و صدا	۱	یک نفر کارشناس با ۴ سال سابقه کار مفید در گروه تخصصی مورد تقاضا با ضریب اولویت ۱	دو نفر کارشناس با ۳ سال سابقه کار مفید در گروه تخصصی مورد تقاضا با ضریب اولویت ۲	دو نفر کارشناس با ۲ سال سابقه کار مفید در گروه تخصصی مورد تقاضا با ضریب اولویت ۳

* ضرائب اولویت در جدول شماره ۳ ارائه شده است.

جدول ۳: مدرک تحصیلی مورد تأیید برای نیروهای تخصصی

ردیف	رشته تحصیلی*	ضریب اولویت در گروه تخصصی**		
		فیزیکوشیمیایی	بیولوژی	هوا و صدا
۱	مهندسی محیط زیست - آلودگی هوا	۳	۳	۱
۲	مهندسی محیط زیست - آب و فاضلاب	۱	۲	۳
۳	مهندسی محیط زیست - مواد زائد جامد	۱	۳	۳
۴	مهندسی منابع طبیعی - محیط زیست	۲	۲	۱
۵	علوم محیط زیست	۲	۲	۲
۶	شامل عنوان محیط زیست (مرتبط با پایش)	۲	۲	۲
۷	بهداشت محیط	۱	۲	۱
۸	بهداشت حرفه ای	۳	۳	۲
۹	شیمی (کلیه گرایش‌ها)	۱	۳	۲
۱۰	زیست شناسی (کلیه گرایش‌ها)	۳	۱	---
۱۱	علوم دریایی (گرایش بیولوژی، اکولوژی، ...)	۲	۱	---
۱۲	علوم دریایی (گرایش شیمی و آلودگی)	۱	۳	۳
۱۳	علوم آزمایشگاهی	۲	۱	---
۱۴	شیلات - دامپزشکی	۲	۲	---
۱۵	کشاورزی (خاکشناسی، صنایع غذایی و...)	۲	۲	---
۱۶	زمین شناسی - عمران - علوم خاک	۳	---	---
۱۷	هواشناسی - مکانیک - صنایع	---	---	۳
۱۸	سایر رشته‌های مرتبط***			

* رشته تحصیلی ذکر شده در این جدول عنوان دقیق مدرک تحصیلی نبوده و می‌تواند (بنا به تشخیص کمیته آزمایشگاه‌های معتمد) شامل رشته‌هایی که منطبق با این عناوین کلی است، باشد.

** بدیهی است در جدول ۲، فرد با ضریب اولویت یک قابل جایگزینی در اولیت‌های دو و سه و فرد با ضریب اولویت دو قابل جایگزینی در اولویت سه می‌باشد.

*** در خصوص سایر رشته‌های مرتبط، بر حسب مورد از طریق کمیته آزمایشگاه معتمد تصمیم‌گیری خواهد شد.

ماده ۹: وضعیت پارامترهای قابل سنجش جهت تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد، در گروه تخصصی فیزیکوشیمیایی بر اساس جدول ۴، در گروه تخصصی بیولوژی بر اساس جدول ۵ و در گروه تخصصی هوا و صدا بر اساس جدول ۶ است. نهایتاً در جدول ۷ حداقل شرایط لازم از نظر پارامترهای قابل سنجش، برای تعیین پایه آزمایشگاه معتمد در هر یک از گروه‌های تخصصی تعیین شده است.

تبصره یک: در جدول ۴ کسب امتیاز هر ردیف صرفاً از پارامترهای همان ردیف میسر است.

تبصره دو: در جداول ۵ و ۶ احراز پارامترهای اجباری در هر ردیف برای لحاظ امتیاز آن ردیف الزامی است.

تبصره سه : در جدول ۷ در پایه ۱ گروه تخصصی فیزیکوشیمیایی، احراز حداقل ۱ امتیاز از هر یک از ردیف‌های ۱، ۲ و ۳ جدول ۴ الزامی است.

تبصره چهار: در جدول ۷ در پایه ۳ گروه تخصصی هوا و صدا، احراز امتیازات اجباری ردیف‌های ۱، ۴ و ۸ در جدول ۶ الزامی است.

تبصره پنج : در جدول ۷ در پایه ۲ گروه تخصصی هوا و صدا، احراز امتیازات اجباری ردیف‌های ۱، ۴، ۵، ۶ و ۸ در جدول ۶ الزامی است.

جدول ۴: پارامترهای قابل اندازه‌گیری توسط آزمایشگاه‌های معتمد در گروه تخصصی فیزیکوشیمیایی

ردیف	پارامتر	معیار امتیاز	سقف امتیاز
۱	پارامترهای عمومی: COD, BOD ₅ , EC, pH, TSS, SS, TDS, DO, شوری، کدورت، دما	هر چهار پارامتر یک امتیاز	۲
۲	پارامترهای فیزیکوشیمیایی: کلر آزاد، کلسیم، منیزیم، سختی کل، کلراید، نترات، نیتريت، آمونیاک، فسفات، سولفات، سدیم، پتاسیم، چربی و روغن، دترجت، قلیائیت کل، فنل، سیانید، سولفید، سولفیت، فلوراید، فرمالدئید، رنگ بخش خاک: درصد رطوبت، درصد اشباع، pH، EC، چگالی ذرات، مواد آلی، افت حرارتی، TNV، بافت خاک، آنیونها و کاتیونها در خاک	هر چهار پارامتر یک امتیاز	۵
۳	فلزات: Ag, Al, As, B, Ba, Be, Cd, Co, Cr, Cu, Fe, Hg, Li, Mn, Mo, Ni, Pb, Se, V, Zn	هر چهار فلز یک امتیاز	۴
۴	آلیفاتیکها (C ₁₇ , C ₁₈ , Pristane, Phytane) - TPH، بنزن، تولوئن، اتیل بنزن، زایلن *PAHs شامل:	هر پنج ترکیب یک امتیاز	۳
۵	*PCBS و سموم* شامل: PCB28, PCB52, PCB44, PCB101, PCB118, PCB153, PCB138, PCB180 Endrin, Dieldrin, Heptachlor, p,p'-DDE, p,p'-DDD, p,p'-DDT, Aldrin, Lindane, HCB, Endosulfan Malathion, Profenofos, Ethion, Diazinon, Fenitrothion, Dichlorovous, Methyl Parathion	هر شش ترکیب یک امتیاز	۳
۱۷	جمع امتیازها		۱۷

* این ترکیبات دارای استاندارد مصوب سازمان نیستند. ولی نظر به عضویت ایران در کنوانسیون استکهلم و تعهد مبنی بر حذف این ترکیبات، مورد لحاظ قرار می‌گیرند.

جدول ۵: پارامترهای قابل اندازه‌گیری توسط آزمایشگاه‌های معتمد در گروه تخصصی بیولوژی

ردیف	پارامتر	پارامترهای اجباری
۱	کلیرم گوارشی، کلیرم کل، کلروفیل a، شمارش تخم انگل، شمارش کل باکتری‌ها، شمارش فیتوپلانکتون‌ها (۶ جنس)	کلیرم گوارشی کلیرم کل
۲	باسیلوس استتارو ترموفیلوس، باسیلوس سوبتلیس	هر دو

جدول ۶: پارامترهای قابل اندازه‌گیری توسط آزمایشگاه‌های معتمد در گروه تخصصی هوا و صدا **

بخش	ردیف	پارامتر	پارامترهای اجباری	سقف امتیاز **
آلاینده‌های خروجی منابع ثابت	۱	گازهای آلاینده خروجی منابع ثابت شامل: CO, NO, NO ₂ , SO ₂ , H ₂ S, HC, HCl, NH ₃ , F ₂ , HF, CF ₂ , CS ₂ , HCN, NO _x *, CO ₂ *, O ₂ *	CO, NO, NO ₂ , SO ₂ (۴ امتیاز)	۱۰ (بجز پارامترهای ستاره‌دار)
	۲	دی‌اکسید و فوران	هر دو (۱۰ امتیاز)	۱۰
	۳	هیدروکربن‌های منتشره از منابع آلوده کننده هوا مشتمل بر ۷۲ پارامتر مطابق کتاب ضوابط و استانداردهای زیست محیطی (گروه‌های ۱ و ۲ و ۳)	حداقل ۱ پارامتر (۱ امتیاز)	۱۰
	۴	ذرات، لیاف، تیرگی (هر کدام ۵ امتیاز) فلزات (هر فلز ۱ امتیاز)	ذرات (۵ امتیاز)	۲۰
آلاینده‌های محیطی	۵	گازهای آلاینده شامل: NO, NO ₂ , NO _x , NH ₃ , H ₂ S, HC, CO, O ₃ , SO ₂	CO, NO ₂ , SO ₂ (۵ امتیاز)	۱۰
	۶	PM ₁₀ , PM _{2.5} , سرب، جیوه، آزبست (۳ امتیاز)	PM ₁₀ , PM _{2.5} (۲ امتیاز)	۵
	۷	گازهای فرار محیطی شامل: بنزن، بنزوالفاپیرن، وینیل کلراید، تولوئن، اتیل بنزن، زایلن	بنزن، بنزوالفاپیرن (۲ امتیاز)	۵
صوت و امواج	۸	صوت زیست محیطی شامل: L _{eq} , L _{min} *, L _{max} *	L _{eq} (۲ امتیاز)	۴
	۹	سنجش میدان‌های الکتریکی، سنجش میدان‌های مغناطیسی	هر دو (۴ امتیاز)	۴
	۱۰	UV _a , UV _b , روشنایی	UV _a , UV _b (۱ امتیاز)	۲
آگروز	۱۱	CO, HC, NO _x , λ*, O ₂ *, CO ₂ * (در خودروهای بنزینی)	CO, HC (۵ امتیاز)	۵
	۱۲	تیرگی (در خودروهای دیزلی)	تیرگی (۵ امتیاز)	۵

* موارد ستاره دار مشتمل بر پارامترهایی است که استاندارد ملی مصوب ندارد، ولی به منظور محاسبه و یا اصلاح نتایج، باید مورد اندازه‌گیری قرار گیرد.

** پارامترهای اضافه بر موارد اجباری، هر پارامتر یک امتیاز دارد؛ مگر مواردی که صراحتاً قید شده باشد.

جدول ۷: حداقل شرایط لازم برای تعیین پایه آزمایشگاه معتمد در خصوص تعداد پارامترهای قابل اندازه‌گیری

گروه تخصصی	پایه ۳	پایه ۲	پایه ۱
فیزیکوشیمیایی	۲ امتیاز از ۱۷ امتیاز جدول ۴	۷ امتیاز از ۱۷ امتیاز جدول ۴	۱۲ امتیاز از ۱۷ امتیاز جدول ۴
بیولوژی	یک ردیف از دو ردیف جدول ۵	دو ردیف از دو ردیف جدول ۵	دو ردیف از دو ردیف جدول ۵ و دو پارامتر غیر اجباری
هوا و صدا	۱۵ امتیاز از ۹۰ امتیاز جدول ۶	۳۵ امتیاز از ۹۰ امتیاز جدول ۶	۶۵ امتیاز از ۹۰ امتیاز جدول ۶

ماده ۱۰: حداقل شرایط لازم از نظر وضعیت فضای آزمایشگاه، جهت تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد بر اساس جداول ۸ و ۹ تعیین می‌گردد.

تبصره یک: آزمایشگاه معتمد می‌تواند براساس امتیاز کسب شده طبق جدول ۸، در هر یک از گروه‌های تخصصی مطابق جدول ۹، پایه متناظر با امتیاز را احراز نماید.

تبصره دو: برای گروه‌های تخصصی فیزیکوشیمیایی و بیولوژی، وجود سکونندی در حد ضرورت الزامی است.

جدول ۸: مشخصات و امتیازهای فضای آزمایشگاه

مالکیت محل	سکونندی	فضا	ردیف
استیجاری: ۱ امتیاز شخصی - حقوقی: ۲ امتیاز	هر ۵ متر ۰/۵ امتیاز	هر ۲۰ متر مربع ۰/۵ امتیاز	۱

جدول ۹: حداقل شرایط لازم برای تعیین پایه آزمایشگاه‌های معتمد در خصوص فضای آزمایشگاه

پایه ۱	پایه ۲	پایه ۳	گروه تخصصی
۷ امتیاز جدول ۸	۴/۵ امتیاز جدول ۸	۳ امتیاز جدول ۸	فیزیکوشیمیایی
۴ امتیاز جدول ۸	۳ امتیاز جدول ۸	۲ امتیاز جدول ۸	هوا و صدا/ بیولوژی

شماره شیوه نامه: ۰۱-۴-۳

عنوان: رویه کنترل آزمایشگاه‌های معتمد

۱- فضا، تجهیزات و مواد مصرفی:

۱-۱- کنترل صحت آدرس آزمایشگاه معتمد

۱-۲- کنترل تجهیزات معرفی شده در پرونده از نظر شماره سریال، گواهی کالیبراسیون با تاریخ معتبر و عمر مفید سنسورها در زمان بازدید

۱-۳- کنترل صحت کار تجهیزات

۱-۴- کنترل مواد و محلول‌های شیمیایی از نظر تاریخ مصرف، شرایط نگهداری و غیره

۱-۵- کنترل شرایط مناسب آزمایشگاه بر اساس شیوه نامه شرایط عمومی صدور، تمدید و ارتقاء گواهینامه

۲- پرسنل:

۲-۱- کنترل مدارک تحصیلی در ارتباط با نوع کار آزمایشگاهی و سابقه کار پرسنل (شامل قرارداد و لیست بیمه) با توجه به لیست اسامی موجود در پرونده در زمان بازدید

۲-۲- ارزیابی توانایی انجام کار با تجهیزات و بکارگیری روش‌های آزمون براساس استانداردهای مورد تایید توسط پرسنل در زمان بازدید

۲-۳- کنترل تصادفی پرسنل به جهت انجام فعالیت‌ها در حوزه مشخص شده

۲-۴- عدم فعالیت مدیرعامل یک آزمایشگاه معتمد به عنوان مدیرعامل و یا عضو هیئت مدیره آزمایشگاه معتمد دیگر

۳- قرارداد:

۳-۱- کنترل عقد قرارداد (مدارک و مستندات مربوط به آن) بین آزمایشگاه معتمد و صنایع مجری خود اظهاری

۳-۲- کنترل رعایت مفاد قرارداد

۳-۳- کنترل گواهینامه آزمایشگاه معتمد کارفرما و همکار در زمان عقد قرارداد و اجرای آن

۳-۴- کنترل معتبر بودن پارامترهای انتخابی و تطبیق آن با مفاد گواهینامه

۳-۵- کنترل پارامترهای مورد سنجش توسط معتمد با توجه به نوع واحد

۴- نمونه برداری:

۴-۱- کنترل انجام نمونه برداری مورد تایید مراجع ذیصلاح

۴-۲- کنترل صلاحیت نمونه بردار از نظر نحوه نمونه برداری و تشخیص محل نمونه برداری

۴-۳- کنترل تجهیزات نمونه برداری

۴-۴- کنترل نحوه نگهداری و انتقال نمونه

تبصره: در موارد خاص که حضور کارشناس اداره کل در زمان آنالیز الزامی است نمونه پلمپ و جهت آزمون (تست) در اختیار آزمایشگاه معتمد قرار گیرد.

۵- آنالیز:

- ۵-۱- کنترل از طریق انجام آزمون (تست) همزمان آزمایشگاه معتمد با ادارات کل در یک محل در خصوص گروه هوا و صدا
  - ۵-۲- کنترل ترجیحا از طریق انجام آزمون (تست) نمونه‌های استاندارد توسط آزمایشگاه معتمد
  - ۵-۳- کنترل از طریق انجام آنالیز نمونه‌های مجهول مشترک توسط آزمایشگاه معتمد و ادارات کل
- تبصره ۱:** در خصوص بند ۲-۵ و ۳-۵ حضور یک نفر کارشناس به صورت تصادفی با صلاحدید ادارات کل صورت پذیرد.
- تبصره ۲:** در خصوص بند ۳-۵ در صورت بروز اختلاف در نتایج آنالیز ما بین ادارات کل و آزمایشگاه‌های معتمد، مرجع ذیصلاح جهت رسیدگی به این امر، دفتر پایش می باشد.
- تبصره ۳:** در خصوص بند ۲-۵ در صورت عدم تطابق نتایج تست، به آزمایشگاه معتمد جهت اقدام اصلاحی فرصت داده می شود. بدیهی است در صورت عدم تطابق نتایج آزمون مجدد (آزمون پس از اقدام اصلاحی) پارامترهای مربوط از گواهینامه حذف خواهد شد.

۶- روش کار:

- ۶-۱- کنترل بکارگیری دستورالعمل‌های نمونه برداری و سنجش پارامترها در زمان بازدید
  - ۶-۲- کنترل عملکرد آزمایشگاه معتمد بر اساس مستندات موجود
- ### ۷- گزارشات:
- ۷-۱- کنترل اعلام برنامه پایش خوداظهاری ترجیحا ماهانه و الزاما حداقل ۱۰ روز قبل از نمونه برداری
  - ۷-۲- کنترل نتایج ارسالی به جهت اندازه گیری کلیه پارامترهای مورد نظر در دستورالعمل طرح خود اظهاری در واحد مورد پایش
  - ۷-۳- کنترل قراردادهای مابین آزمایشگاه معتمد با واحد مورد پایش از لحاظ مطابقت با رویه‌های مورد نظر سازمان
  - ۷-۴- کنترل گزارش خود اظهاری انجام شده توسط آزمایشگاه معتمد از لحاظ مطابقت با رویه‌های مورد نظر با فرم های ارائه شده توسط سازمان

- ۷-۵- کنترل بایگانی شرکت در خصوص فرم صورتجلسه انجام پایش خوداظهاری
  - ۷-۶- کنترل مفاد تفاهم نامه مابین آزمایشگاه کار فرما و همکار
- تبصره:** کلیه موارد فوق توسط ادارات کل بر حسب مورد انجام می گردد و بنا به صلاحدید، دفتر پایش می تواند بر عملکرد آزمایشگاه معتمد در این زمینه نظارت داشته باشند.

۸- ضمانت اجرایی:

ادارات کل یا دفتر پایش موارد مغایر با این شیوه نامه را به کارگروه کارشناسی آزمایشگاه‌های معتمد ارجاع و کارگروه مذکور در این موارد تصمیم گیری لازم را بعمل می آورد.

ماده ۱

کلیات:

در راستای ایجاد اعتماد متقابل جهت بسط و توسعه فرهنگ خوداظهاری در پایش آلودگی و همچنین نظارت بر آزمایشگاه‌های معتمد، جلوگیری از تخلفات احتمالی و برخورد با تخلفات انجام شده شیوه نامه انضباطی توسط کارگروه کارشناسی آزمایشگاه‌های معتمد تهیه و پس از تصویب در کمیته آزمایشگاه‌های معتمد و جهت اجرای آن از طریق دفتر پایش و ادارات کل نظارت می‌گردد.

- **تخلف:** هرگونه عدم رعایت ضوابط و شیوه نامه های ابلاغی از سوی سازمان در خصوص آزمایشگاه‌های معتمد و الزامات و مفاد شیوه نامه انضباطی تخلف تلقی گردیده و متناظر با نوع تخلف تنبیهات متناسب اعمال می‌گردد.

- **کمیته رسیدگی به تخلفات:** هیأتی است متشکل از مدیر کل دفتر پایش فراگیر بعنوان رئیس کمیته، معاون دفتر پایش فراگیر بعنوان دبیر کمیته، کارشناس مسئول بخش تخلفات (بدون حق رای)، کارشناس مسئول بخش رابط (بخش تخصصی که مسئول پرونده آزمایشگاه معتمد مورد نظر می‌باشد (بدون حق رای))، نماینده دفتر حقوقی، نماینده دفتر بازرسی، ارزیابی عملکرد و رسیدگی به شکایات، نماینده اداره کل حفاظت محیط زیست استانی که پایش در آن انجام گرفته و نماینده انجمن صنفی آزمایشگاه معتمد (بدون حق رای). این هیأت به کلیه گزارشات تخلفات آزمایشگاه‌های معتمد که از سوی دفتر پایش واصل می‌شود رسیدگی و اظهار نظر خواهد نمود.

- **کمیته تجدید نظر:** هیأتی است متشکل از معاونت محیط زیست انسانی سازمان (رئیس کمیته)، مدیر کل دفتر پایش فراگیر (دبیر کمیته)، مدیر کل دفتر حقوقی، مدیر کل دفتر ارزیابی عملکرد و رسیدگی به شکایات، مدیر کل استان ذیربط که تخلف در آن صورت پذیرفته است.

تبصره ۱: حسب مورد ممکن است از مدیر عامل آزمایشگاه معتمد و یا نماینده قانونی ایشان دعوت به عمل آید.

ماده ۲

- الزامات اداری:

الزامات اداری که آزمایشگاه‌های معتمد مکلف به رعایت آن هستند به شرح ذیل می‌باشد:

۱- اعلام تغییر آدرس یا شماره تلفن به ادارات کل

۲- اعلام تغییر پرسنل یا ارائه سوابق بیمه پرسنل به ادارات کل

۳- اعلام تغییر اساسنامه به ادارات کل

۴- اعلام تغییر مدیرعامل یا نماینده تام‌الاختیار به ادارات کل

تبصره: تخطی از هر یک از موارد فوق موجب صدور یک تذکر کتبی خواهد گردید.

● ماده ۳

- الزامات نمونه برداری :

آزمایشگاه‌های معتمد مکلفند الزامات نمونه برداری را به شرح آتی رعایت نمایند:

- ۱- اعلام برنامه پایش در طرح‌های ISO، ارزیابی‌های اثرات زیست محیطی، طرح‌های مطالعاتی و تحقیقاتی و غیره
  - ۲- عدم انجام نمونه برداری در زمانیکه آزمایشگاه معتمد فاقد فضای آزمایشگاهی مناسب باشد
  - ۳- اعلام برنامه ۱۰ روزه پایش طرح‌های خوداظهاری
  - ۴- نمونه برداری از واحد در زمان مقرر
  - ۵- نمونه برداری توسط کارشناس ذیصلاح
  - ۶- رعایت شرایط استاندارد انتقال نمونه
  - ۷- رعایت پایش تصادفی و بدون هماهنگی قبلی
  - ۸- نمونه برداری از مکان مناسب
  - ۹- عدم برداشت و یا تهیه نمونه غیر واقعی
  - ۱۰- عدم انجام پایش از واحدهایی که آزمایشگاه معتمد مجاز به پایش آن واحد نمی باشد
  - ۱۱- عدم نمونه برداری هنگام اصلاح، تعمیرات و بازسازی سیستم و یا توقف فرایند
  - ۱۲- عدم انجام هرگونه مشاوره (اعم از راهبری، بهینه‌سازی و به راندمان رساندن سیستم های کنترل آلودگی و ...) و یا طراحی و ساخت یک سیستم کنترل آلودگی در یک واحد و پایش خوداظهاری آن سیستم در همان واحد صنعتی.
- تبصره ۱: در خصوص طراحی و ساخت یک سیستم کنترل آلودگی، شرکت ذیربط بمیزان دو برابر مدت زمان قرارداد مجاز به پایش خوداظهاری آن سیستم در همان واحد صنعتی نمی باشد.
- تبصره ۲: تخطی از بندهای ۱ الی ۲ موجب صدور یک اخطار، در مورد بندهای ۳ الی ۷ موجب صدور یک اخطار و عدم پذیرش نتایج، در مورد بندهای ۸ الی ۱۲ موجب تعلیق گواهینامه آزمایشگاه معتمد و عدم پذیرش نتایج خواهد گردید .

● ماده ۴

- الزامات تجهیزات و دستگاه‌ها :

آزمایشگاه‌های معتمد مکلفند الزامات تجهیزات و دستگاه‌ها را به شرح آتی رعایت نمایند:

- ۱- استفاده از تجهیزات معرفی شده توسط آزمایشگاه معتمد کار فرما یا معتمد همکار به سازمان
- ۲- استفاده از تجهیزات دارای گواهینامه کالیبراسیون معتبر

۳- عدم استفاده از تجهیزاتی با سنسور و ملحقات دارای عمر منقضی شده و یا فاقد تاییدیه های لازم.

تبصره: تخطی از بند ۱ این ماده موجب صدور یک اخطار و عدم پذیرش نتایج و در مورد بندهای ۲ و ۳ موجب تعلیق گواهینامه آزمایشگاه معتمد و عدم پذیرش نتایج می گردد.

● ماده ۵

- الزامات قرارداد

آزمایشگاه های معتمد مکلفند به تهیه و ثبت قراردادها (اعم از مکاتبات اداری، فاکتورها و یا سایر اسناد مالی مربوطه)
تبصره: تخطی از بند فوق موجب صدور یک اخطار خواهد گردید.

● ماده ۶

- الزامات تهیه و ارسال گزارشات پایش در قالب طرح خوداظهاری :

آزمایشگاه های معتمد مکلفند الزامات تهیه و ارسال گزارش پایش را به شرح آتی رعایت نمایند:

- ۱- ارسال فرم صورتجلسه انجام پایش خوداظهاری
  - ۲- ارسال گزارش پایش به همراه نتایج حداکثر تا ۲۰ روز کاری بعد از نمونه برداری به ادارات کل (استانی که واحد پایش شده در آن مستقر است)
  - ۳- ارسال گزارش عملکرد سالیانه آزمایشگاه معتمد در قالب طرح خوداظهاری (مطابق با فرم های ارائه شده) به دفتر پایش و ادارات کل استان هایی که آزمایشگاه معتمد در آن مستقر است
  - ۴- عدم مقایسه نتایج اندازه گیری با استاندارد های زیست محیطی
  - ۵- عدم درج استانداردهای زیست محیطی در گزارش پایش
  - ۶- تطابق موارد مندرج در گزارش با شرایط واقعی اندازه گیری از واحد مورد پایش
  - ۷- عدم انجام پایش در خصوص پارامترهایی که صلاحیت انجام آن در گواهینامه آزمایشگاه معتمد درج نشده است
- تبصره:** تخطی از هر یک از بندهای ۱ الی ۳ موجب صدور یک تذکر کتبی، در مورد بندهای ۴ و ۵ موجب صدور یک اخطار و در مورد بندهای ۶ و ۷ موجب تعلیق گواهینامه آزمایشگاه معتمد و عدم پذیرش نتایج می گردد.

● ماده ۷

- الزامات تفاهم نامه :

آزمایشگاه های معتمد مکلفند الزامات تفاهم نامه را به شرح آتی رعایت نمایند:

- ۱- آزمایشگاه هایی می توانند بعنوان کارفرما تفاهم نامه منعقد کنند که بتوانند حداقل ۷۰٪ فاکتورهای مورد پایش را خود انجام دهند.
- ۲- اعلام گزارش نتایج پایش واحد مورد نظر، با سربرگ و مهر و امضاء آزمایشگاه معتمد همکار، توسط آزمایشگاه معتمد کارفرما الزامی است.
- ۳- رعایت مفاد شیوه نامه انضباطی توسط آزمایشگاه معتمد همکار

تبصره ۱: تخطی از بند ۱ و ۲ موجب صدور یک اخطار و عدم پذیرش نتایج خواهد گردید.

تبصره ۲: در صورت تخلف آزمایشگاه همکار از مفاد شیوه ناه انضباطی، هر یک از آزمایشگاه‌های معتمد و کارفرما به طور تضامنی مسئول خواهند بود.

● ماده ۸

- تنبیهات :

تنبیهات مترتب بر تخلفات انضباطی آزمایشگاه‌های معتمد حسب تشخیص به شرح ذیل اعمال می‌گردد:

۱- تذکر اول

۲- تذکر دوم

۳- تذکر سوم

۴- اخطار اول

۵- اخطار دوم

۶- اخطار سوم

۷- تعلیق (حداقل یک ماهه تا سقف ۶ ماه)

۸- ابطال (حداقل ۳ ماهه تا سقف ۲ سال)

تبصره ۱: در صورت مشاهده سایر تخلفات موضوع ضوابط و مقررات معموله سازمان مراتب به مراجع ذیصلاح گزارش خواهد شد.

تبصره ۲: کمیته رسیدگی به تخلفات به کلیه گزارش‌های واصله از سوی دفتر پایش رسیدگی و اظهار نظر خواهد نمود.

تبصره ۳: تنبیهات مربوط به بندهای ۱ الی ۶ این ماده رأساً از سوی ادارات کل و یا دفتر پایش قابل اعمال می‌باشد.

تبصره ۴: تنبیهات مربوط به بندهای ۷ و ۸ بنابه پیشنهاد ادارات کل از طریق دفتر پایش و یا راساً از سوی دفتر پایش پس از تصویب در کمیته تخلفات اتخاذ خواهد شد.

تبصره ۵: در موارد خاص کمیته رسیدگی به تخلفات این اختیار را دارد تا نسبت به تفسیر تخلفات اقدام و تخفیف و یا تشدید لازم را بر پایه رأی اکثریت اعضاء اعمال نماید.

تبصره ۶: سوابق درج شده تنبیهات ردیف ۱ الی ۶ در پرونده آزمایشگاه‌های معتمد، در صورت عدم ارتکاب تخلف جدید توسط این آزمایشگاه‌ها، پس از گذشت یک سال رفع اثر خواهد شد.

● ماده ۹

- نحوه رسیدگی به تخلفات :

رسیدگی به تخلفات موضوع این شیوه نامه حسب مورد توسط ادارات کل ذیربط یا دفتر پایش و کمیته رسیدگی به تخلفات آزمایشگاه معتمد صورت خواهد گرفت.

تبصره ۱: اداره کل ذریع مؤظف اسآ گزارش آخلفاء صورا آرفآه را به همراه مسآنداآ آهآ طرا در کمیآه آاد شده به دفاآر پایش ارسال نماید.

تبصره ۲: در آلساآ کمیآه ممکن اسآ از مدیرآ آزمایشگاه معآمذ ذریع یا نماینده قانونی آن دعوا به عمل آورده و یا دفاعیه کآبی اخذ شود.

● ماده ۱۰

آصمیماء کمیآه در آصوص ماده فوق قطعی می باشد مگر در مورد مجازاآ های بندهای ۷ و ۸ ماده ۸ این شیوه نامه که قابل آجدید نظر در کمیآه آجدید نظر می باشد.

تبصره: آهآآ آجدید نظر خواهی از آصمیماء کمیآه رسیدگی به آخلفاء به شرح ذیل خواهد بود:

- عدم آوجه به اسناد و مدارک ابرازی آوسط کمیآه.

- اراءه مدارک و اسناد آجدیدی که مؤآر در آصمیماء کمیآه باشد.

● ماده ۱۱

اشآاص زیر آق اعآراض به آصمیم کمیآه رسیدگی به آخلفاء را دارند.

- آزمایشگاه معآمذ محکوم علیه

- ریاسآ کمیآه رسیدگی به آخلفاء در صورتی که پی به اشآباه مؤآر در آصمیماء کمیآه برده و با ذکر دلایل، بررسی مجدد پرونده را از کمیآه آجدید نظر بخواهد.

تبصره ۱: اشآاص فوق آا بیسآ روز قانونی پس از ابلاغ آصمیم کمیآه، اعآراض آود را به دبیرآانه کمیآه آخلفاء آقدیم می نمایند. دبیرآانه مربوطه طرف مدت یک هفته پرونده را آهآ رسیدگی به کمیآه آجدید نظر آقدیم خواهد نمود.

تبصره ۲: آجدید نظر خواهی از آصمیماء کمیآه رسیدگی به آخلفاء در مهلاآ قانونی، آا زمان صدور آصمیم کمیآه آجدید نظر مانع از اجرای آن خواهد بود.

● ماده ۱۲

در صورا ارتکاب آند آخلف با هم، آنبیهاآ اعمالی، آلفیقی از آنبیهاآ مناظر با هر آخلف خواهد بود.

● ماده ۱۳

در صورا صدور ۳ آذکر برای یک آزمایشگاه معآمذ و ارتکاب مجدد آخلفی که آنبیهاآ آن آذکر می باشد، آنبیه اآطار اعمال خواهد شد.

● ماده ۱۴

در صورا صدور ۳ اآطار برای یک آزمایشگاه معآمذ و ارتکاب مجدد آخلفی که آنبیهاآ آن اآطار باشد، آنبیه آعلیق اعمال خواهد شد.

شماره شیوه نامه: ۳-۶-۰۱

عنوان: تشویقات آزمایشگاه‌های معتمد

مقدمه: به منظور تشویق آزمایشگاه‌های معتمد، کمیته، شیوه نامه تشویقات آزمایشگاه‌های معتمد را به شرح ذیل تصویب نمود.

ماده ۱: مقررات این شیوه نامه برای تشویق آزمایشگاه‌های معتمدی به کار می رود که برای انجام پایش‌های زیست محیطی مطابق با ضوابط خوداظهاری در پایش، از سازمان گواهینامه دریافت می کنند.

ماده ۲: تشویق آزمایشگاه‌های معتمد توسط کمیته آزمایشگاه معتمد صورت می گیرد.

تبصره: موضوع و موارد تشویقات توسط ادارات کل، آزمایشگاه معتمد و یا به هر نحو مقتضی به دفتر پایش پیشنهاد و پس از طرح در کارگروه کارشناسی جهت تصویب به کمیته آزمایشگاه معتمد ارائه می گردد.

ماده ۳: کمیته آزمایشگاه معتمد، آزمایشگاه‌های معتمد را مطابق با جداول مندرج در این شیوه نامه در درجات یک تا سه مورد تشویق یا تخفیف تنبیهات قرار می دهد.

جدول ۱- مصادیق مشمول تشویق

ردیف	مصادیق تشویق	معیار	سقف امتیاز
۱	گواهینامه ایزو ۱۷۰۲۵	کسب گواهینامه	۱۵
۲	سایر گواهینامه های مورد تایید کمیته	به ازای هر گواهینامه دو امتیاز	۸
۳	مقالات ISI	به ازای هر مقاله پنج امتیاز	۱۲
۴	مقالات درج شده در مجلات علمی و پژوهشی	به ازای هر مقاله دو امتیاز	
۵	مقالات پذیرفته شده در همایش ها و سمینارهای مرتبط	به ازای هر مقاله یک امتیاز	
۶	برگزاری همایش های زیست محیطی	به ازای هر همایش ده امتیاز	۲۰
۷	کارگاه های آموزشی زیست محیطی مورد تایید دفتر پایش	به ازای هر کارگاه سه امتیاز	
۸	برگزاری سمینارهای زیست محیطی و مشارکت در نمایشگاه ها و...	به ازای هر سمینار و نمایشگاه دو امتیاز	
۹	نوآوری در زمینه پایش های زیست محیطی	به ازای هر مورد ۵ امتیاز	۱۰
۱۰	دریافت تشویقات از مراکز مرتبط	به ازای هر تشویق دو امتیاز	۸
۱۱	عدم تخلف در طول سال	-	۵
۱۲	همکاری با سازمان در زمینه پایش های زیست محیطی مورد تقاضا	به ازای هر مورد دو امتیاز	۱۶
۱۳	سایر موارد بنا به تشخیص کمیته		۶
۱۰۰	جمع کل		

جدول ۲: تعیین درجه تشویقات

نوع تشویقات				حداقل امتیاز	درجه تشویقات
تمدید اعتبار گواهینامه به سال	امتیاز انتخاب آزمایشگاه برتر	درج در سایت	درجه تشویق نامه		
۳	۵۰	✓	۱	۷۰	۱
۲	۳۰	✓	۲	۵۰	۲
۱	۱۰	✓	۳	۳۰	۳

جدول ۳: حذف سابقه تنبیهات آزمایشگاه‌های معتمد

حذف تنبیهات	حداقل امتیاز
تذکر اول	۱۰
تذکر دوم	۲۰
تذکر سوم	۳۰
اخطار اول	۴۰
اخطار دوم	۵۰
اخطار سوم	۶۰
تعلیق	۸۰
ابطال	۹۰

شماره شیوه نامه: ۳-۷-۰۱

عنوان: نحوه انتخاب آزمایشگاه‌های معتمد برتر و برگزیده

مقدمه: در راستای تشویق، ترغیب، بسط و گسترش فرهنگ خود اظهاری در پایش آلودگی و ایجاد انگیزه لازم در آزمایشگاه‌های معتمد و ارتقاء سطح کمی و کیفی فعالیت‌های مرتبط با خود اظهاری، هر ساله سازمان براساس شیوه نامه ذیل نسبت به انتخاب و معرفی آزمایشگاه‌های معتمد برتر و برگزیده اقدام و از آن‌ها تقدیر خواهد نمود.

ماده ۱: فرآیند انتخاب آزمایشگاه‌های معتمد برتر و برگزیده:

ادارات کل بر اساس این شیوه نامه و در چارچوب فرم‌های مربوطه، فعالیت‌های آزمایشگاه‌های معتمد را ارزیابی و نتایج را به دفتر پایش ارسال می‌کنند.

تبصره ۱: آزمایشگاه‌های معتمد می‌توانند راساً و یا از طریق انجمن صنفی، نسبت به ارائه درخواست، فرم‌های تکمیل شده و مستندات مربوط به سال گذشته خود تا پایان فروردین هر سال به ادارات کل اقدام نمایند.

تبصره ۲: ادارات کل موظفند پس از بررسی مقدماتی مراتب را جهت بررسی نهایی و طرح در کارگروه کارشناسی، به دفتر پایش منعکس نمایند.

ماده ۲: ارزشیابی نیروی‌های تخصصی براساس جدول ۱ محاسبه می‌گردد:

جدول ۱: ارزشیابی نیروهای تخصصی

تعداد نفرات	سوابق (سال)	دکتری	ارشد	لیسانس	اولویت ۱*	اولویت ۲*
سقف نفر / مقدار	۱۵	۲	۴	۷	۸	۵
امتیاز	۵	۳	۲	۱	۳	۲
حداکثر امتیاز	۷۵	۶	۸	۷	۲۴	۱۰

تبصره ۱: حداکثر امتیاز کسب شده ۱۵۰ می‌باشد.

تبصره ۲: نیروهای تخصصی معرفی شده (در قالب جدول فوق) برای هر یک از گروه‌های تخصصی (فیزیکو شیمیایی، بیولوژی و هوا و صدا) فقط یکبار می‌توانند جهت کسب امتیاز لحاظ گردند.
*ضرایب اولویت ۱ و ۲ در شیوه نامه تعیین پایه درج شده است.

تبصره ۳: مطابق تبصره ۴ ماده ۲-۲ شیوه نامه ۰۱-۲-۲ ارزشیابی نیروهای تخصصی (به غیر از نیروهای پاره وقت) صرفاً بر اساس لیست بیمه ارسالی آزمایشگاه انجام خواهد شد.

ماده ۳: فضای آزمایشگاه‌های معتمد بشرح جدول ۲ ارزیابی می‌گردد.

جدول ۲: ارزیابی فضای آزمایشگاهی

مالکیت		سکوبندی	فضا
استیجاری	ملکی	هر متر مربع ۱ امتیاز	هر ۵ متر مربع ۰/۵ امتیاز
۳	۷	سقف امتیاز ۱۵	سقف امتیاز ۱۰

تبصره ۱: حداکثر امتیاز کسب شده ۳۰ می‌باشد.

تبصره ۲: همپوشانی امتیاز فضاهای معرفی شده در قالب جدول فوق برای هر یک از گروه‌های تخصصی (فیزیکو شیمیایی، بیولوژی و هوا و صدا) مجاز نمی‌باشد و فقط یکبار محاسبه می‌گردد.

ماده ۴: سابقه فعالیت آزمایشگاه معتمد به ازای هر سال، ۳ امتیاز محاسبه می‌گردد.

تبصره ۵: حداکثر امتیاز کسب شده ۴۰ می‌باشد.

ماده ۵: ارزیابی پارامترهای قابل اندازه‌گیری (مندرج در گواهینامه) مطابق جدول ۳ محاسبه می‌گردد.

جدول ۳: ارزیابی پارامترهای قابل اندازه‌گیری

سقف امتیاز	امتیاز هر پارامتر	سقف تعداد پارامترها	گروه تخصصی
۲۳۰	۲	۱۱۵	فیزیکو شیمیایی
۲۸	۲	۱۴	بیولوژی
۱۰۶	۲	۵۳	هوا و صدا

ماده ۶: عملکرد آزمایشگاه معتمد بر اساس تعداد پارامترهای اندازه‌گیری شده در چارچوب پایش خوداظهاری سالانه به شرح جدول ۴ می‌باشد.

جدول ۴: ارزیابی عملکرد

سقف امتیاز	امتیاز هر نمونه فاکتور	سقف تعداد نمونه / فاکتور	گروه تخصصی
۹۲۰	۰/۱	۹۲۰۰	فیزیکو شیمیایی
۱۴۰	۰/۱	۱۴۰۰	بیولوژی و بیوتکنولوژی
۴۶۰	۰/۱	۴۶۰۰	هوا و صدا

ماده ۷: ارزیابی تشویقات (با توجه به درجه اخذ شده براساس شیوه نامه تشویقات) در جدول ۵ قید شده است:

جدول ۵: تشویقات اخذ شده

سقف امتیاز	درجه	ردیف
۱۵۰	یک	۱
۱۰۰	دو	۲
۵۰	سه	۳

تبصره ۵: حداکثر امتیاز کسب شده ۱۵۰ می باشد.

ماده ۸: در صورت انجام تخلف توسط آزمایشگاه‌های معتمد بر اساس نوع تنبیهات تعیین شده امتیازات منفی در ارزیابی آزمایشگاه به شرح جدول ۶ در نظر گرفته می شود:

جدول ۶: امتیازات منفی

سقف امتیاز منفی	حداکثر امتیاز منفی	سفتکرار (مرتب‌ه)	نوع تنبیهات	ردیف
۶۰	۲۰	۳	تذکر	۱
۹۰	۳۰	۳	اخطار	۲
۱۰۰	۴۰	یکبار (حداکثر ۳ ماه)	تعلیق	۳

تبصره ۱: آزمایشگاه معتمدی که مشمول ابطال گواهینامه و یا تعلیق بیش از ۳ ماه در طول سال شده باشد و یا مجموع امتیاز منفی آن بیش از ۱۰۰ امتیاز گردد مورد ارزیابی قرار نمی گیرد.

تبصره ۲: امتیازات منفی عنوان شده در جدول شماره ۶ صرفاً در همان سال ارزیابی لحاظ خواهد شد.

ماده ۹: امتیاز نهایی بر اساس جمع امتیازات کسب شده در چارچوب جدول شماره ۷ و با لحاظ ماده ۸ محاسبه می گردد.

تبصره ۱: در صورت افزایش سقف تعداد پارامتر در هر یک از گروه‌های تخصصی (فیزیکو شیمیایی، بیولوژی و هوا و صدا) امتیازات موارد مربوطه به جداول ذیربط اضافه خواهد شد.

تبصره ۲: در هر گروه تخصصی از بین آزمایشگاه‌های معتمدی که بیشترین امتیاز را کسب کرده باشند سه آزمایشگاه بعنوان آزمایشگاه برتر و برای هر گروه تخصصی، آزمایشگاه معتمدی که بیشترین امتیاز را کسب کرده باشد بعنوان آزمایشگاه برگزیده انتخاب و معرفی خواهد شد.

جدول ۷: حداکثر امتیاز گروههای تخصصی

ردیف	موارد مورد ارزیابی	فیزیکو شیمیایی	بیولوژی	هوا و صدا
۱	نیروهای تخصصی	۱۵۰	۱۵۰	۱۵۰
۲	فضای آزمایشگاهی	۳۰	۳۰	۳۰
۳	سابقه فعالیت	۴۰	۴۰	۴۰
۴	پارامترهای قابل اندازه گیری	۲۳۰	۲۸	۱۰۶
۵	تشویقات	۱۵۰	۱۵۰	۱۵۰
۶	عملکرد (تعداد پارامترهای اندازه گیری شده)	۹۲۰	۱۴۰	۴۶۰
۷	جمع امتیازات مثبت	۱۵۲۰	۵۳۸	۹۳۶

شماره شیوه نامه: ۳-۸-۰۱

عنوان: تعرفه پیشنهادی پایش آلودگی محیط زیست

مقدمه:

به منظور ساماندهی هزینه ارائه خدمات آزمایشگاهی آزمایشگاه معتمد، تعرفه پیشنهادی به شرح زیر تدوین و ارائه گردید تا از طریق مبادی قانونی تصویب و نهایی گردد

ملاحظات:

- ۱- هزینه تکرارپذیری بیش از سه بار بر عهده آزمایشگاه معتمد میباشد .
- ۲- تعرفه مربوط به نمونه برداری بر اساس شرایط محیطی و سایر عوامل قابل محاسبه است .
- ۳- هزینه آنالیز PCBs و Pesticides با هم ۱/۵ برابر هزینه آنالیز هر کدام به تنهایی است.
- ۴- هزینه آنالیز PAHs و آلیفاتیک با هم ۱/۵ برابر هزینه آنالیز هر کدام به تنهایی است.
- ۵- هزینه آنالیز بدون مراحل استخراج و جداسازی نصف هزینه هر آنالیز است.

جدول تعرفه پیشنهادی هزینه آنالیز گروه تخصصی فیزیکوشیمیایی - بخش شیمی (ریال)

ردیف	نام پارامتر	سال ۹۲
۱	PH	۶۰,۰۰۰
۲	دما(°C)	۲۰,۰۰۰
۳	EC(s/cmμ)	۶۰,۰۰۰
۴	Sal	۶۰,۰۰۰
۵	TDS (mg/l)	۶۰,۰۰۰
۶	TSS (mg/l)	۸۰,۰۰۰
۷	Turb (N.T.U)	۸۰,۰۰۰
۸	DO (mg/l)	۱۳۰,۰۰۰
۹	Na(mg/l)	۱۷۰,۰۰۰
۱۰	K(mg/l)	۱۷۰,۰۰۰
۱۱	Thard(mg/l)	۱۴۵,۰۰۰
۱۲	Ca(mg/l)	۱۴۵,۰۰۰
۱۳	Mg(mg/l)	۱۴۵,۰۰۰
۱۴	SO ₄ (mg/l)	۱۷۵,۰۰۰
۱۵	TALK(mg/l)	۱۴۵,۰۰۰
۱۶	Cl(mg/l)	۱۶۵,۰۰۰
۱۷	BOD(mg/l)	۲۸۵,۰۰۰
۱۸	COD(mg/l)	۳۵۰,۰۰۰
۱۹	NO ₃ (mg/l)	۱۷۵,۰۰۰
۲۰	NO ₂ (mg/l)	۱۷۵,۰۰۰
۲۱	NH ₃ (mg/l)	۱۷۵,۰۰۰
۲۲	PO ₄ (mg/l)	۱۹۵,۰۰۰
۲۳	TOC(mg/l)	۵۵۰,۰۰۰
۲۴	Cl ₂ (mg/l)	۷۵,۰۰۰
۲۵	CN(mg/l)	۲۰۰,۰۰۰
۲۶	F(mg/l)	۲۰۰,۰۰۰
۲۷	SH ₂ (mg/l)	۲۰۰,۰۰۰
۲۸	SO ₃ ⁻ (mg/l)	۲۰۰,۰۰۰
۲۹	چربی و روغن (mg/l)	۲۲۰,۰۰۰

۲۲۰,۰۰۰	ABS(mg/l)	۳۰
۸۰,۰۰۰	رننگ (T.C.U)	۳۱
۱۴۵,۰۰۰	اسیدیته (mg/l)	۳۲
۳۵۰,۰۰۰	فرمالدئید (mg/l)	۳۳
۳۵۰,۰۰۰	فنل (mg/l)	۳۴
۷۵,۰۰۰	SS	۳۵

جدول تعرفه پیشنهادی هزینه آنالیز گروه تخصصی فیزیکوشیمیایی - بخش خاک (ریال)

ردیف	نام پارامتر	سال ۹۲
۱	درصد رطوبت اولیه - خاک	۴۰,۰۰۰
۲	درصد رطوبت - خاک *	۸۰,۰۰۰
۳	درصد اشباع - خاک *	۱۰۰,۰۰۰
۴	pH در عصاره اشباع - خاک **	۲۰۰,۰۰۰
۵	EC در عصاره اشباع - خاک **	۲۱۵,۰۰۰
۶	مواد آلی به روش افت - خاک *	۱۵۰,۰۰۰
۷	مواد آلی به روش شیمیایی - خاک *	۲۳۰,۰۰۰
۸	کل مواد خنثی شونده TNV - خاک *	۱۸۰,۰۰۰
۹	چگالی واقعی ذرات - خاک *	۱۹۰,۰۰۰
۱۰	بافت - خاک *	۲۳۰,۰۰۰
۱۱	سدیم - خاک **	۲۵۰,۰۰۰
۱۲	پتاسیم - خاک **	۲۵۰,۰۰۰
۱۳	کلسیم - خاک **	۲۴۰,۰۰۰
۱۴	منیزیم - خاک **	۲۵۰,۰۰۰
۱۵	سولفات - خاک **	۳۳۰,۰۰۰
۱۶	کلراید - خاک **	۳۱۵,۰۰۰
۱۷	بیکربنات - خاک **	۲۷۰,۰۰۰

* پارامترهایی که یک ستاره دارند قبل از آنالیز به هوا خشک و الک کردن نمونه به هزینه ۴۸۰۰۰ ریال نیاز دارند که در صورتی که چند پارامتر با هم آنالیز شود، این هزینه یکبار محاسبه می شود.

** پارامترهایی که دو ستاره دارند قبل از آنالیز نیاز به هوا خشک و الک کردن و همچنین تهیه عصاره اشباع به هزینه ۱۴۷۰۰۰ ریال دارند که در صورتی که چند پارامتر با هم آنالیز شود، این هزینه یکبار محاسبه می شود. این هزینه در تعرفه هر پارامتر لحاظ شده است.

جدول تعرفه پیشنهادی هزینه آنالیز گروه تخصصی فیزیکوشیمیایی - بخش فلزات (ریال)

ردیف	نام پارامتر	سال ۹۲
۱	Ag, As, Al, Be, B, Cd, Co, Cr, Cu, Fe, Hg, Mn, Mo, Ni, Pb, V, Zn, Se (بسیستم شعله)	۲۲۰,۰۰۰
۲	Ag, As, Al, Be, B, Cd, Co, Cr, Cu, Fe, Hg, Mn, Mo, Ni, Pb, V, Zn, Se (بسیستم کوره)	۴۰۰,۰۰۰
۳	در خصوص آنالیز فلزات خاص با سیستم VGA	۴۰۰,۰۰۰
۴	در خصوص آنالیز جیوه با دستگاه آنالیزر جیوه (مُرکوری آنالیزر) در نمونه های جامد و محلول	۴۵۰,۰۰۰

- در خصوص نمونه های جامد که قبل از آنالیز نیاز به هضم دارند (به جز آنالیز با دستگاه آنالیزر جیوه) به هزینه آنالیز، مبلغ ۱۴۰۰۰۰ ریال اضافه می گردد. لازم به ذکر است در صورتی که چند پارامتر با هم آنالیز شوند، این هزینه یک بار محاسبه می گردد.

جدول تعرفه پیشنهادی هزینه آنالیز گروه تخصصی فیزیکوشیمیایی - بخش هیدروکربن های نفتی و سموم (ریال)

ردیف	نام پارامتر	سال ۹۲
۱	PCBs در نمونه خاک و رسوب	۱,۸۵۰,۰۰۰
۲	PCBs در نمونه Biota	۱,۹۵۰,۰۰۰
۳	Pesticides در نمونه خاک و رسوب	۱,۸۵۰,۰۰۰
۴	Pesticides در نمونه Biota	۱,۹۵۰,۰۰۰
۵	PAHs در نمونه خاک و رسوب	۱,۶۵۰,۰۰۰
۶	PAHs در نمونه Biota	۱,۷۵۰,۰۰۰
۷	آلیفاتیک در نمونه خاک و رسوب	۱,۶۵۰,۰۰۰
۸	آلیفاتیک در نمونه Biota	۱,۷۵۰,۰۰۰
۹	PCBs در نمونه آب	۱,۶۰۰,۰۰۰
۱۰	Pesticides در نمونه آب	۱,۶۰۰,۰۰۰
۱۱	PAHs در نمونه آب	۱,۴۰۰,۰۰۰
۱۲	آلیفاتیک در نمونه آب	۱,۴۰۰,۰۰۰
۱۳	TPH در نمونه خاک و رسوب	۱,۶۵۰,۰۰۰
۱۴	TPH در نمونه آب	۱,۴۰۰,۰۰۰
۱۵	TPH در نمونه Biota	۱,۷۵۰,۰۰۰
۱۶	سموم فسفره (هر تزریق دستگاهی GC/MS, HPLC, NPD و .. در آب)	۱,۶۰۰,۰۰۰

جدول تعرفه پیشنهادی هزینه آنالیز گروه تخصصی بیولوژی (ریال)

ردیف	نام پارامتر	سال ۹۲
۱	فکال کلیفرم	۳۵۰,۰۰۰
۲	توتال کلیفرم	۳۵۰,۰۰۰
۳	صحه گذاری بی خطر سازی پسماندهای عفونی مراکز پزشکی توسط اتوکلاو و هیدرو کلاو (ویال و پسماند بی خطر شده)	۱,۳۰۰,۰۰۰
۴	صحه گذاری بی خطر سازی پسماندهای عفونی مراکز پزشکی توسط سایر تجهیزات (ویال و پسماند بی خطر شده)	۱,۰۰۰,۰۰۰

جدول تعرفه پیشنهادی هزینه آنالیز گروه تخصصی هوا و صدا (ریال)

ردیف	نام پارامتر	سال ۹۲
۱	گاز دودکش (برای هر گاز)	۴۰۰,۰۰۰
۲	ذرات دودکش	۲,۵۰۰,۰۰۰
۳	ذرات محیطی	۳۵۰,۰۰۰
۴	هر گاز محیطی	۲۵۰,۰۰۰
۵	بنزن	۸۰۰,۰۰۰
۶	تولوئن	۸۰۰,۰۰۰
۷	اتیل بنزن	۸۰۰,۰۰۰
۸	زایلن	۸۰۰,۰۰۰
۹	صدای محیطی Leq	۲۵۰,۰۰۰ روز ۳۰۰,۰۰۰ شب
۱۰	گازهای خروجی از آگزوز خودروهای بنزینی	۴۵۰,۰۰۰
۱۱	گازهای خروجی از آگزوز خودروهای دیزلی	۳۵۰,۰۰۰
۱۲	سنجش میدانهای الکتریکی	۲۵۰,۰۰۰
۱۳	سنجش میدانهای مغناطیسی	۲۵۰,۰۰۰

جدول تعرفه پیشنهادی هزینه آنالیز گروه تخصصی فریز درایر (ریال)

ردیف	نام پارامتر	سال ۹۲
۱	خشک کردن به روش انجماد	۴۰۰,۰۰۰